

REVISTA DE **SANT JULIÀ DEL LLOR I BONMATÍ**

4a època - setembre 2018

L'amic

46

Serveis

TELÈFONS D'INTERÈS

Ajuntament de Sant Julià del Llor i Bonmatí

Tel. 972 42 22 96 - Fax 972 42 33 34
info@stjuliabonmati.com
www.stjuliabonmati.com
Facebook: @
AjuntamentSantJuliaLlorBonmati. Twitter

Registre Civil i Jutjat de Pau de Bonmatí

Tel. 972 42 22 96
620 063 091 (Jutjat de Pau)

Escola Sant Jordi

Tel. 972 42 10 70 - Fax 972 42 31 50
b7000123@centres.xtec.es
http://santjordibonmati.byethost7.com

Parròquia de Santa Maria de Bonmatí

Telèfons: 972 42 02 53 - 666 64 31 36
Adreça electrònica: tatecm@gmail.com

Ràdio Bonmatí. Tel. 972 42 44 92

radiobonmati@gmail.com
www.radiobonmati.net

Bar Centre Cívic de Bonmatí

Tel. 653 192 797
9centrecivic@gmail.com

Bar El Racó dels Amics

Tel. 616 880 432 - 600 437 639

Bar Restaurant Can Jans

Tel. 972 42 30 03

Bar Restaurant La Cantonada

Tel. 972 42 11 61
647 076 628 (encàrrecs)

Restaurant Duc de l'Obac

Tel. 972 42 09 77

Restaurant La Barca

Tel. 972 42 09 63

Turisme Rural Can Vila

Tel. 972 42 37 12

Habitatge d'ús turístic El Vidals

Tel. 609 340 627
info@masvidals.com

Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona

Tel. 972 24 74 20

Telèfon d'Emergències (urgències sanitàries, incendis i salvaments, seguretat ciutadana, protecció civil) **Tel. 112**

Atenció a les Dones en Situació de Violència

Tel. 900 900 120

Servei d'Assessorament Jurídic en Llei d'Estrangeria

Tel. 972 20 49 80 (Càritas)

Teisa. Oficines centrals: 972 20 48 68

Fecsa Endesa. Avaries: 800 76 07 06

Correus (Anglès)

Horari d'oficina: De dilluns a divendres, de 9.30 a 14.30 h. Dissabtes, de 9.30 a 13 h. Tel. 972 42 22 21

Consell Comarcal de la Selva

Oficines: Tel. 972 84 21 61
Fax 972 84 08 04
comarca@selva.cat - www.selva.cat

Xaloc (gestió tributària)

C/ Dr. Castany, 68, bxs. - Salt
Tel. 972 900 251 - 972 40 27 77
972 10 40 48 - salt@xaloggirona.cat

FARMÀCIES

Farmàcies de guàrdia (informació)

www.cofgi.com

Farmàcia de Bonmatí:

M. José Medina Bonora: Tel. 972 42 22 31
De dilluns a divendres, de 9.30 a 13.15 h i de 16.30 a 20 h. Dissabtes, de 9.30 a 13 h.

Farmàcies d'Anglès

Adela Bonmatí: Tel. 972 42 08 89
Teresa Franch: Tel. 972 42 00 51

Farmàcia de la Cellera

Marta Jornet: Tel. 972 42 14 63

Farmàcia d'Amer

Soledat Bassó: Tel. 972 43 03 16

SALUT

CAP d'Anglès (de 8 h a 20 h)

Tel. 972 42 14 98

Urgències i Ambulàncies. Tel. 112

Atenció Continuada de Santa Coloma de Farners (de 20 h a 8 h) - Tel. 972 84 30 16

CatSalut Respon

Tel. 061 (temes de salut que no són emergència)

HORARIS DE SERVEIS

Atenció municipal

- Oficines: De dilluns a divendres, de 9 a 14 h
- Dimecres, de 17 a 20 h (excepte a l'agost)
- Secretaria: De dilluns a dijous.
- Alcaldia: Cal concertar visita prèviament.
- Oficina tècnica: Cal concertar visita prèviament.

Serveis Socials

Treballadora social: Cada divendres al matí
Educador social: Cada dijous al matí
Per concertar entrevista: Tel. 972 42 22 96 (ajuntament) // 972 84 21 61 (cita prèvia)

Consultori Mèdic

Dilluns i dijous, de 8 a 15 h
Dra. Fanny Boada - DUI Carme Muncunill
Cita prèvia: 972 42 14 98 / 902 111 444 / 93 326 89 01 / www.ias.cat

Parròquia de Bonmatí

Horari de misses:
Missa anticipada (dissabtes i vigílies de festius), a les 18 h. Des de mig juliol fins a mig setembre, les misses se celebren a la capella de la Colònia
Despatx parroquial de Mn. Josep M. Castellà i Marcet: Dissabtes de 17 a 18 h i hores convingudes (vegeu apartat Telèfons d'Interès)

RESIDUS

Deixalleria mòbil

Cada primer dimecres de mes, al davant de l'envelat. Horari: De 9 a 13.30 h i de 15 a 18.30 h.
Als mesos d'estiu, només al matí.

Minideixalleria

Minicontenidors fixos situats al davant de l'ajuntament i el consultori mèdic
Per llençar-hi CD o DVD, mòbils i carregadors, bombetes, cartutxos de tinta, piles i altres objectes d'electrònica petits.

Recollida d'olis domèstics

Cal llençar l'oli de cuinar en una ampolla de plàstic tapada.

Els contenidors estan situats als llocs següents:

- Plaça Massana de Bonmatí
- Av. 22 de Febrer
- c/Lluís Companys de Bonmatí
- Parada del bus de Sant Julià del Llor

Trastos voluminosos

Retirada a domicili cada primer dijous de mes (la nit abans s'han de deixar els trastos al davant del vostre habitatge)
Cal trucar prèviament amb dos dies d'antelació a l'ajuntament o al 902 103 493 (Atenció Ciutadana sobre Residus)

Restes d'esporga i poda

Contenedor situat al final del carrer del Molí (cal demanar la clau a l'ajuntament)

Índex

Serveis	2
Llinda.....	3
Fa cent anys.....	3
Entitats	4
Actualitat.....	26
Història	32
Retrats.....	40
Reportatge.....	42
Medi Ambient	46
Relats	51
M'agrada.....	55

Edita:

Ajuntament de Sant
Julià del Llor i Bonmatí

Amb la col·laboració de:

Diputació de Girona

Consell de redacció:

Anna Pagès, Xevi Pijaume,
Rosa Taberner, Marta Cos, Josep
M. Quer, M. Carme Domènech,
Gemma Caparrós

revista.lamic@gmail.com

Impressió:

Impremta Pagès
Tel. 972 420 107 - Anglès

Portada:

Pintura de Néstor Sanchiz.
Primer premi del 10è Concurs
de Pintura Ràpida de Bonmatí
(2018)

Dipòsit Legal: GI-1210-1993

*El Consell de Redacció no
s'identifica necessàriament
amb les opinions dels articles
publicats.*

Com és habitual a la revista L'Amic, obrim la publicació amb les aportacions que fan les entitats del poble per donar a conèixer les seves activitats. I en aquest cas hem de celebrar la constitució d'una nova associació a casa nostra, l'Associació de l'Escola d'Art de Bonmatí. Des d'aquestes línies els desitgem un llarg futur! I també incloem un col·lectiu que ha entrat "amb força" al nostre municipi: el Tai Jitsu Bonmatí. Aplaudim, doncs, que s'ampliï el ventall d'opcions per omplir el temps d'oci i formació al poble.

També s'ha organitzat un col·lectiu de veïns, en aquest cas moguts per la preocupació que causa l'activitat d'una indústria local que tracta material potencialment contaminant. És a les pàgines 49-51 on trobareu l'escrit on exposen els seus arguments per a la defensa de la salut pública del poble.

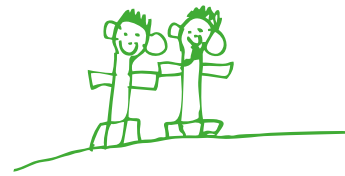
Quant a continguts, la secció d'Actualitat està dedicada en aquesta ocasió al referèndum de l'1 d'octubre del 2017, data que quedarà inscrita en la cronologia indefugible de la història de Catalunya. Després de fer un ràpid repàs per les informacions locals, saltem a l'apartat d'Història. I resseguim una història curta però intensa: els 10 anys de les emissions de Ràdio Bonmatí, i les vivències dels descendents dels últims masovers de can Verònic. A Retrats entrevistem la Rosa Busquets i Hortal, que ha tancat una etapa de 43 anys al capdavant de la seva perruqueria, i continuem amb un reportatge sobre les campanes de Sant Julià, Bonmatí i Constantins. En la secció de Medi Ambient, la Marta Cos ens parla dels efectes dels plàstics en l'entorn marí i acabem amb l'apartat de Relats.

Endavant, doncs. Esperem que gaudiu d'aquesta revista.

Consell de Redacció

Fa cent anys, el 1918...

- Es fa el primer enterrament d'un veí del poble al cementiri de Bonmatí. Es tracta de l'Isidre Pigem, de la família arrendatària del molí del Llor. El cementiri l'havia fet construir Manuel Bonmatí de Cendra, que va ser el primer difunt que s'hi va sepultar, el 1914, quan el recinte estava pràcticament enllestit.
- Al desembre, Pere Vilanova, de Sant Julià del Llor, demana permís per establir un pas de barca per a persones al riu Ter entre Bonmatí i Anglès.
- Al març es nomena Francisco Villarona Ferrer com a rector de Sant Julià del Llor.
- A l'abril, es produeix un accident mortal a la fàbrica paperera Torras Domènech. L'operari de la secció de blanqueig Juli Canals, de 56 anys i natural de les Planes, queda enganxat al volant d'una màquina, que el fa voltejar i li provoca la mort a l'acte.
- Al novembre, se celebra el judici contra dos homes acusats d'haver estafat un veí de Sant Julià del Llor. Els estafadors van enganyar la víctima, Joan Canals, fent-li creure que li deixaven custodiar una capsa amb 8.600 duros més les 700 pessetes que el mateix Canals els havia entregat. A dins la capsa només hi havia papers simulant bitllets del Banc d'Espanya.
- S'acaba la Primera Guerra Mundial i, a causa del descens de la demanda de mineral, l'activitat de la indústria minera de Sant Julià del Llor i Bonmatí entra en declivi.
- S'estén l'anomenada "grip espanyola", originada als Estats Units i que provocarà en dos anys (1918-1919) més de 40 milions de morts a tot el món. A Girona, al mes de setembre ordenen el tancament de cinemes, teatres i cafès i se suspelen les Fires i fins i tot la missa del gall.

ABS Anglès

VIGILA EL TEU COR, ESCOLTA EL DR. VALENTÍ FUSTER

"El cor serveix per donar quantitat de vida, el cervell serveix per donar qualitat de vida."

"El cor és fort i aguanta molt. Som nosaltres qui l'anem debilitant."

"L'educació és una arma molt important per a l'autoestima. Com més sabem, més podem escollir el que és adequat per a nosaltres."

Paraules simples que diuen moltíssim; segurament estarà bé recordar-les sovint i sobretot tenir-les en compte si volem tenir un bon cor (i que ens duri molts anys).

Les ha dit en alguna ocasió el Dr. Valentí Fuster (Barcelona, 1943), internacionalment reconegut com un dels metges, investigadors i promotors de l'educació per a la salut més prestigiosos del món. Actualment és director del Centre Nacional d'Investigacions Cardiovasculars (CNIC) a l'Estat espanyol i director de l'Institut Cardiovascular de l'Hospital Mount Sinai de Nova York.

Les seves investigacions sobre l'origen de l'infart de miocardi li van valer el Premi Príncep d'Astúries d'Investigació. La missió del Dr. Valentí Fuster és integrar la investigació amb la promoció de la salut a través de l'educació. En aquest sentit, destaca la seva participació en projectes de divulgació de la salut per a nens i joves com a president de la Fundació Internacional SHE (Science, Health and Education) o assessor científic en la sèrie infantil *Barrio Sésamo*, entre altres.

És autor i coautor de títols com ara *La ciencia de la salud*, *Corazón y mente*, *Monstruos supersanos* o *La cocina de la salud*. "El corazón sirve para dar cantidad de vida; el cerebro, calidad de vida". Amb aquesta frase Fuster resumeix la seva esperança en l'educació de la salut, i especialment en el control dels factors de risc cardiovasculars, per al canvi i la millora integral de la vida de les persones.

El més interessant és que considera com a bàsic dues condicions: l'educació en salut i el bon control dels factors de risc. Escoltar-lo és molt satisfactori i entenedor perquè utilitza conceptes senzills, simples, que tothom pot entendre.

Recomanem moltíssim veure i escoltar algun dels seus vídeos, aprendreu coses i us faran reflexionar, de ben segur que podreu aplicar algun dels seus simples consells per millorar la vostra qualitat de vida:

- <https://www.youtube.com/watch?v=39pTqEkHNY0>
- https://www.elpais.com/politica/2018/02/24/actualidad/1519499535_149647.html
- <https://www.youtube.com/watch?v=Fxfav7veSmw>
- <https://www.youtube.com/watch?v=udPNRugcwTk>

Agrupació d'Activitats Culturals i Festives

10è CONCURS DE PINTURA RÀPIDA

En el concurs celebrat l'1 de maig passat, en la categoria d'Adults hi van participar 24 artistes i van resultar premiats:
1r Néstor Sanchiz, 2n Josep Plaja, 3r Albert Giménez.

En les categories juvenil (1 concursant) i infantil (23 concursants), tots els participants van rebre un obsequi.

Josep Plaja, 2n premi 10è Concurs Pintura Ràpida

Albert Giménez, 3r premi 10è Concurs Pintura Ràpida

Sanchiz i Plaja (2n i 3r per l'esquerra) i Giménez (a la dreta).

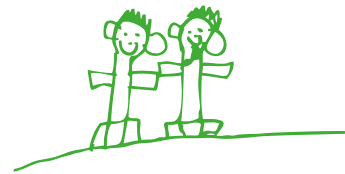
Participants del concurs en la categoria infantil.

Participant del concurs en la categoria juvenil.

Els primers premis dels 10 concursos, exposats al Centre Cívic.

AMPA

NECESSITEM LA VOSTRA COL·LABORACIÓ

Des de l'AMPA (l'Associació de Mares i Pares d'Alumnes) de l'escola Sant Jordi volem animar a fer-se sòcies les famílies dels alumnes que encara no ho són, per tenir una sèrie d'avantatges:

- Descomptes en la compra de llibres, xandalls, bates...
- Descompte en les activitats extraescolars
- Gratuïtat total en el cost de l'autocar en l'excursió de final de curs
- Recepció d'obsequis

A més, amb les quotes donem suport en:

- Projectes de l'escola
- La compra de material i mobiliari per a les aules
- La renovació de llibres de la biblioteca
- La renovació de les joguines del pati de l'escola
- Obsequis de Nadal, final de curs...

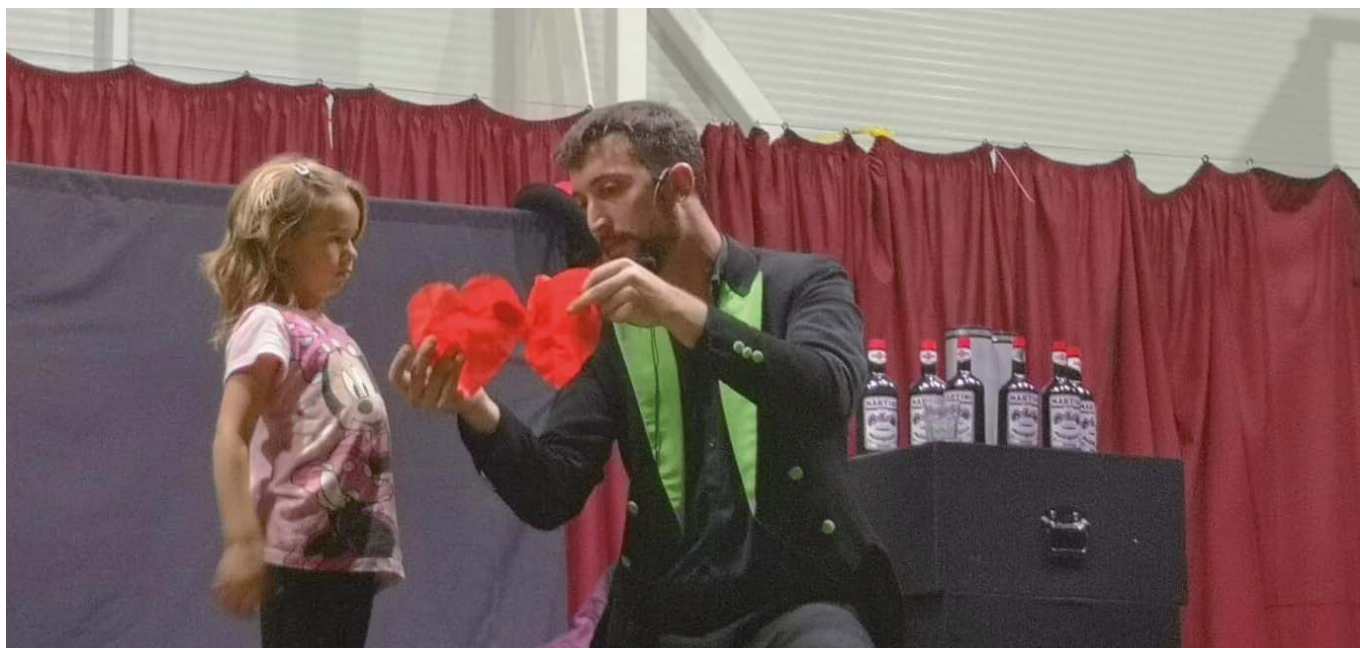
També participem en una sèrie d'actes:

- Esmorzar de la festa de pati. La festa de patis es fa un cop a l'any amb la col·laboració de pares i mestres, fem reparacions, pintem, plantem flors i plantes... És una jornada totalment solidària.

- Castanyada
- Pintem les cares i fem pentinats divertits per Halloween
- Venda de números de la Grossa de Cap d'Any
- Venda de flors de Nadal i galetes per a les colònies
- Coques per la caminada de La Marató de TV3
- Torronada de la cantada de nades de l'escola
- Ajudem en la Marxa Anar-hi Anant i també venem coques per a les colònies
- Cobrim el cost total del bus de les colònies als socis
- Preparem la festa de final de curs amb un sopar amb actuació i alguna activitat, i donem un obsequi a tots els alumnes de l'escola.
- Donem la benvinguda als nous alumnes de P3 donant-los un obsequi.

***Animeu-vos a ser de l'AMPA,
necessitem la vostra col·laboració!!
Entre tots fem escola!!!***

AMPA Escola Sant Jordi
ampabonmati@hotmail.com

A la festa de final de curs 2017/18 vam ser 250 persones a sopar i vam tenir l'actuació del mag Isaac Trias i karaoke per a tothom.

Associació Anar-hi Anant

GRÀCIES PER TOT!!!

Pere Alsina, habitual de la Marxa i de la Trail Anar-hi Anant, va escriure aquest any aquesta crònica sobre la 6a Trail en el seu blog Perepeterpan.blogspot.com:

"La idea del *finde* era d'anar a Lleida per fer la Terra d'Aspres 100 km, de l'amic Enric Sabaté, però només disposem del matí de diumenge... Anem a Bonmatí.

Necessitaria quatre mans i més per comptar les vegades que he fet aquesta Marxa/Trail. He après a caminar per després créixer com a corredor amb la Marxa de Bonmatí, diria que hem crescut junts.

Què ho fa que un Trail no competitiu i sense classificacions d'un poble ben petit aplegui més de 1.200 persones? Potser el preu, 8 euros. Potser l'excel·lent organització presortida i postarribada. Potser la bossa corredor: fuet, gorro, crema, aigua, got, botifarra i cervesa. Potser els avituallaments amb codonyat, terrossos de sucre, molta taronja, plàtan, vi, gominols, salat. Potser... per 8 euros.

Trail/Sensacions: Amb la família de muntanya, el mestre Lluís Tuneu, l'amic Trail Jordi Salellas i la dièsel Carmeta, ens empapem d'un trail sense crono ni temps de tall, gaudint dels amics, dels moments, del bosc i la seva extraordinària humitat, de la cinglera, de córrer... Sense pressa però anar-hi-anant.

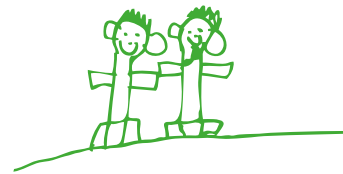
Estrenem un circuit nou de 25 km, d'aquells que en diuen *canela fina en rama*, el millor que he fet d'entre totes les edicions. Em trec el barret. Pujar i baixar la cinglera de Sant Roc... *Chapeau!!!*

El Millor: Els amics amb qui he compartit algun moment, unes paraules, una mirada, una *selfie*... En especial l'Adriana, la Montse Sisteré, la Berta, l'Ingrid, la M. Carme, l'Emi, els i@corredors, en Pepe, Jordis... Un plaer!!!

Un any més, FELICITATS Jordi, equip i VOLUNTARI@S. Moltes felicitats, Amics i Poble de Bonmatí!! Gràcies per tot!!!"

Des de l'estiu del 2017, el pavelló ja és el punt de sortida i arribada de les nostres activitats. El desembre del 2017, amb la tradicional Pujada a la Capella i 150 participants, vam recaptar 800 euros per a La Marató de TV3. El 14 de gener del 2018 vam col·laborar amb el Club Canicross Girona en l'organització del Canicròs Amateur de Bonmatí. El 25 de febrer, 1.210 persones van prendre part en la 31a Marxa Popular i 7a Trail, i el 28 de juliol passat 249 marxaires van recórrer els 7,2 km de la 6a Marxa de Nit.

Associació Escola d'Art de Bonmatí

CREEM I APRENEM

Des d'aquest any s'ha creat una nova associació al nostre poble: l'Associació Escola d'Art de Bonmatí. Un grup de veïns i veïnes aficionats al dibuix i la pintura ens hem agrupat per fer possible que a la nostra població hi hagi un centre on qui ho vulgui pugui introduir-se en el món de l'art i, també, per trobar canals per mostrar al públic totes les nostres creacions artístiques.

Per tal de poder adquirir coneixements tècnics, comptem amb l'assessorament i la instrucció del professor i artista olotí Enric Rubió, i l'Ajuntament ens ha cedit l'ús d'un local (l'antic Local d'Entitats o Local Jove) per tenir un espai on aprendre i practicar.

Així, de cara a la temporada 2018-2019, començarem els cursos de dibuix i pintura la primera setmana d'octubre (el primer dimarts) i, si tot va bé, continuarem fins al mes de juny de l'any que ve.

Per tal que hi pugui assistir el màxim nombre d'aficionats possible, cada dimarts es faran tres torns: de 16 a 18 h, de 17 a 19 h i de 18 a 20, per tal que cadascú triï la franja que més s'adapti al seu horari.

Cadascú, també, podrà triar entre tres modalitats de cursets, que són:

Curs d'iniciació al dibuix:

Educarem la mà i la vista, aprendrem la tècnica del dibuix. Tot amb exercicis pràctics.

Curs d'iniciació al pastel:

Aprendrem la tècnica del pastel. Retrat i figura humana.

Curs de paisatge a l'oli:

A l'estil de l'escola olotina, amb el procediment a l'oli sobre tela.

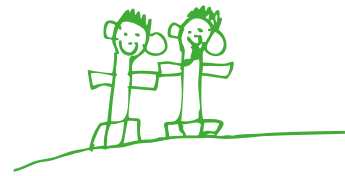
El material necessari per a cada curset ens l'indicarà el professor el primer dia de classe, igual que el programa del curs.

Si algú hi està interessat, pot posar-se en contacte amb l'Enric Rubió, el professor (enricrubioserra@gmail.com o whatsapp al 636 561 040).

Ja ho sabeu, doncs, si voleu venir a veure què fem, ens trobareu els dimarts a partir de l'octubre a l'Escola d'Art, situada als baixos del número 2 del carrer de Constantins (plaça Massana) de Bonmatí.

Associació Escola d'Art de Bonmatí

Càritas

UNA TASCA NOBLE I EDIFICANT

Càritas Interparroquial de Sant Julià del Llor i Bonmatí treballa per dur a terme diferents projectes i serveis amb l'objectiu de defensar la dignitat de les persones i, amb elles, promoure la seva autonomia i actuar per una societat solidària.

Tot i ser una petita parròquia, aquest any Càritas Bonmatí, a part de distribuir cada setmana durant tot l'any aliments a les persones necessitades, hem pogut impartir diferents cursos, que han estat molt ben aprofitats i han tingut molt d'èxit: un curs de cuina tradicional, un curs de cuina natural i un taller de costura.

Com hem apuntat anteriorment treballem com a centre de distribució d'aliments (CDA). Intentem cobrir les necessitats bàsiques d'alimentació i higiene de persones i famílies amb greus dificultats econòmiques. El lliurament d'aliments es fa dos cops al mes, de manera dignificada i equitativa en funció del nombre d'adults i menors de cada família.

Com a novetat, aquest any s'han dut a terme uns cursos o tallers de costura on les dones van poder rebre coneixements pràctics de costura i de reutilització i reciclatge de roba. Aquests cursos també permeten crear contacte i co laboració conjunta entre els assistents. D'aquesta manera, promovem la cohesió i les relacions de veïnatge i evitem l'exclusió social.

També ja fa uns anys, tot i les dificultats que ens comporta trobar voluntaris que ens donin un cop de mà, fem el servei d'intervenció educativa (SIE). Una tarda a la setmana, professionals i voluntaris de Càrites oferim un espai de relació, treball en valors i reforç escolar als infants del nostre poble que necessiten suport en el seu procés d'escolarització, intentant involucrar la participació de les famílies i l'entorn educatiu. Intentem millorar el seus hàbits d'estudi i treball, així com les seves habilitats personals i relacionals.

A Càritas, les persones voluntàries constituïm el pilar bàsic i insubstituïble de la seva acció. Des d'aquí fem una crida a totes les persones que disposin de temps per impartir voluntàriament classes de suport un cop a la setmana durant una hora aproximadament. Despertar en els alumnes actituds de participació, solidaritat i gust per aprendre és una noble i edificant tasca.

Equip Càritas Interparroquial Sant Julià del Llor i Bonmatí

Bonmatí CF

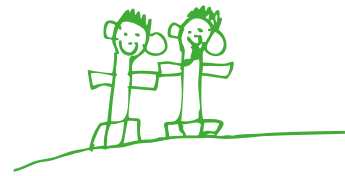
NOVA TEMPORADA 2018-2019

TEMPORADA 2018/19		1a VOLTA
Jornada 1		02/09/2018
PENYA ESP. MONTAGUT	–	BONMATÍ
Jornada 2		09/09/2018
BONMATÍ	–	SERINYÀ, C.F.
Jornada 3		16/09/2018
LA CANYA	–	BONMATÍ
Jornada 4		23/09/2018
BONMATÍ	–	UE CASTELLFOLLIT
Jornada 5		30/09/2018
BONMATÍ	–	AT. OLOT
Jornada 6		07/10/2018
JOV. ST. PERE MÀRTIR	–	BONMATÍ
Jornada 7		14/10/2018
BONMATÍ	–	SANT ROC OLOT
Jornada 8		21/10/2018
CORNELLÀ DEL TERRI	–	BONMATÍ
Jornada 9		28/10/2018
BONMATÍ	–	CELLERA
Jornada 10		04/11/2018
JOANETES	–	BONMATÍ
Jornada 11		11/11/2018
BONMATÍ	–	ST. MIQUEL CAMPMAJOR
Jornada 12		18/11/2018
RIPOLL CLUB FUTBOL	–	BONMATÍ
Jornada 13		25/11/2018
BONMATÍ	–	LES PRESES
Jornada 14		02/12/2018
CE ABADESSENC	–	BONMATÍ
Jornada 15		16/12/2018
BONMATÍ	–	OSOR
Jornada 16		23/12/2018
BONMATÍ	–	Descansa
Jornada 17		13/01/2019
BONMATÍ	–	CAMÓS

TEMPORADA 2018/19		2a VOLTA
Jornada 18		20/01/2019
BONMATÍ	–	PENYA ESP. MONTAGUT
Jornada 19		27/01/2019
SERINYÀ, C.F.	–	BONMATÍ
Jornada 20		03/02/2019
BONMATÍ	–	LA CANYA
Jornada 21		10/02/2019
UE CASTELLFOLLIT	–	BONMATÍ
Jornada 22		17/02/2019
AT. OLOT	–	BONMATÍ
Jornada 23		24/02/2019
BONMATÍ	–	JOV. ST. PERE MÀRTIR
Jornada 24		10/03/2019
SANT ROC OLOT	–	BONMATÍ
Jornada 25		17/03/2019
BONMATÍ	–	CORNELLÀ DEL TERRI
Jornada 26		24/03/2019
CELLERA	–	BONMATÍ
Jornada 27		31/03/2019
BONMATÍ	–	JOANETES
Jornada 28		07/04/2019
ST. MIQUEL CAMPMAJOR	–	BONMATÍ
Jornada 29		14/04/2019
BONMATÍ	–	RIPOLL CLUB FUTBOL
Jornada 30		28/04/2019
LES PRESES	–	BONMATÍ
Jornada 31		05/05/2019
BONMATÍ	–	CE ABADESSENC
Jornada 32		12/05/2019
OSOR	–	BONMATÍ
Jornada 33		19/05/2019
BONMATÍ	–	Descansa
Jornada 34		26/05/2019
BONMATÍ	–	CAMÓS

La temporada 2017-2018 el nostre equip va finalitzar, amb 35 punts, en l'11a posició del grup 27 de 4a Catalana. Va ser una temporada marcada per les baixes, que confiem que no es tornin a repetir. Us animem a seguir i a donar suport a l'equip. Els partits a casa els juguem el dissabte a la tarda. Ens veiem al camp!

Colla Excursionista de Sant Julià del Llor

QUI HO HAVIA DE DIR!

Fa 32 anys, el 1986, uns quants alpinistes de les comarques gironines vam fer una expedició al tercer cim més alt del món, el Kangchenjunga. Després de tres mesos, entre viatges, marxa d'aproximació i muntanya, en Pep Permañé va arribar al

cim amb el xerpa Ang Rita.

Aquesta expedició va tenir força ressò a la premsa i, per uns dies, vam ser "famosos".

El cas és que en aquells anys la Generalitat estava muntant les "Estades Esportives d'Estiu", colònies d'iniciació a diversos esports per a nens i nenes de 12 a 16 anys, i la majoria es feien a Barcelona, que és on hi ha més gent.

La delegació d'Esports de Girona ens va proposar als expedicionaris de muntar un "estada esportiva" d'iniciació a la muntanya, i jo m'hi vaig apuntar.

Vaig buscar gent amb experiència a muntanya, monitors de jovent, el metge de l'expedició..., i la veritat és que es va formar un equip que s'ha mantingut en el temps.

A finals de juny del 1987 vàrem fer la 1a Estada Esportiva Alta Garrotxa, d'11 dies de durada i per a un màxim de 30 nens i nenes de 12 a 16 anys de tot Catalunya; els participants pagaven les despeses i la Generalitat, els sous de monitors, director i metge. Sortia molt bé de preu, però com que l'activitat estava en una llista a part, no se'n va assabentar gaire gent i només vam tenir 15 inscrits.

L'any següent ja vam omplir i, amb diferents canvis organitzatius, l'estada esportiva ha passat a anomenar-se CAMPAMENT DE RIBELLES i l'entitat organitzadora és la Colla Excursionista de Sant Julià del Llor, i ja hem arribat a la 32a edició de l'activitat!!

I què fem al campament de Ribelles?

Donem opció a nois i noies de 12 a 16 anys d'iniciar-se a l'excursionisme, l'escalada, l'espeleologia i el descens de barrancs, des d'un paratge privilegiat de l'Alta Garrotxa com són els prats de can Quel.

En aquests anys hem vist com es modificaven la propietat del terreny, les pistes d'accés..., però nosaltres mantenim el campament gairebé com el primer: grups de 5 o 6 nois amb un parell de monitors i activitats que duren tot el dia.

La primera que procurem que facin tots és la de "natura",

que consisteix en una descoberta de la vall, començant per una de les rieres i acabant pel pic del Casso.

La iniciació a l'escalada la fem a Camp de Roc, un cingle situat a una horeta del campament. Descens en ràpel i pujada per un itinerari no massa complicat però interessant. La volta es pot repetir un parell o tres vegades. La tornada es fa pel "riu sec", un torrent relliscós i amb petits ressalts que s'ha de superar amb petits ràpels.

L'espeleologia la fem a l'avenc del pic de les Bruixes, que té un ràpel desplomtat d'uns 20m i permet practicar amb l'escala d'alumini. No ens dona per fer l'ascens més tècnic amb remuntadors. (!)

La cirereta del pastís és l'activitat de gorgues. Els grups baixen per la de Sant Aniol o la de les Canals.

Tot el grup anem a dormir al pla de la Bateria per anar a veure la sortida del sol dalt del Bassegoda.

Potser ens hem quedat un xic rovellats en activitats que portem anys fent-les, però els participants surten tan contents i els monitors també que, de moment, ho deixarem com està.

Si teniu fills i filles de 12 a 16 anys que els agradi fer aquesta mena d'activitats, no ho dubteu! La nostra web:

www.cesjll.com

Per cert, al campament no hi ha cobertura de mòbil...

Ramon Estiu

La Coral

JA HEM FET 20 ANYS!

Diem que el temps passa molt de pressa, i és veritat! Vint anys ja fa que estem cantant, la coral. El dia 11 de setembre del 1998 vàrem fer el primer concert, dirigit per un jove director sortit de Montserrat, en Xicu Petit. Érem una coral mixta, ja que també hi cantaven uns quants homes, però de mica en mica alguns varen plegar i d'altres, malauradament, ens varen deixar, com també algunes companyes: a tots i totes, el seu record mai ens deixarà.

Altres directors també han passat per la nostra coral i molts els recordarem: en Gerard Ros i la Núria Fernández, i un bon record tenim d'ells.

La nostra coral és un recull d'anècdotes, de moments i dies per no oblidar. De trobades amb altres corals que al llarg de tants anys ens anem reunint. Dels concerts de Nadal, que molta canalla venen a cantar: cada any se n'hi apunten més,

perquè els agrada venir amb nosaltres a cantar les nades i gaudir dels companys de Girona que amb les seves guitarres ens venen a acompanyar. Són molts anys plens de records que en aquestes quatre ratlles voldria recordar...

Però sí que hem de donar les gràcies a les companyes que cada setmana venen a assajar, d'Anglès, de Salt, de Girona... i a la Dolors Fontané, que ve de Maçanet! Gràcies a totes elles podem fer una bona coral i podem continuar. I ja ho sabeu: el que vulgui venir, ben rebut serà, i és ben cert que molt bé s'ho passarà, perquè, com molt bé diu la dita, "qui canta els seus mals espanta". I quan hem fet un bon concert i el director, l'Eukén, ens felicita, a totes se'ns eixampla el cor i molt més les ganes de seguir cantant!

M. Àngels Torrent

Primer concert de la coral de Bonmatí, l'11 de setembre del 1998.

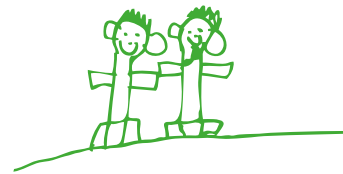
Gerard Ros va agafar el relleu d'en Francesc Petit el setembre del 2002 i va ser director de la coral fins al 2013.

Celebració dels 10 anys de la coral, el 2008, amb cantaires i excantaires.

Primer concert dirigit per l'Eukén Ledesma, l'11 de setembre del 2013

Donants de Sang

LES DONANTS

Deu coses sobre la donació de sang que les dones heu de saber:

La donació de sang no és igual per a les dones que per als homes. Les dones podeu donar sang com a màxim 3 vegades l'any perquè, per constitució, teniu els nivells d'hemoglobina més baixos que els homes i, a més, en el període fèrtil, perdeu sang regularment.

Els homes, en canvi, ho poden fer fins a 4 vegades l'any, i en tots dos casos, és necessari esperar-se 2 mesos entre donació i donació.

Hi ha diverses qüestions que les dones heu de tenir en compte a l'hora de donar sang:

- **Podeu donar 3 cops l'any**
- **Podeu donar encara que estiguen en els dies de menstruació**
- **No podeu donar sang si peseu menys de 50 Kg**
- **Les dones que teniu anèmia lleu, no podeu donar sang, però sí que podeu donar plasma**
- **No podeu donar sang si esteu embarassades**
- **Encara que estiguen alletant el vostre fill, podeu donar sang a partir dels 6 mesos després del part**
- **També podeu donar sang del cordó umbilical quan teniu un fill**
- **En comparació, un 20% més de dones doneu sang respecte als homes**
- **Dels 18 als 25 anys, és quan més dones donen sang respecte als homes**
- **Podeu donar sang fins als 70 anys, igual que els homes**

Tai Jitsu Bonmatí

UNA NOVA ACTIVITAT

Participants en el taller de defensa personal femenina del 8 de març passat, amb motiu del Dia Internacional de la Dona.

Aquest any 2018, la regidoria d'Esports de l'Ajuntament ens ha donat l'oportunitat d'engegar el projecte del Tai Jitsu Bonmatí, fent-se un lloc com una activitat més del poble.

Però què és el Tai jitsu?

El Tai jitsu és un art marcial d'origen japonès, vinculat tècnicament al Daito ryu aiki jujutsu. És un art pur de defensa personal orientat a tenir la màxima eficàcia amb el mínim esforç. Consta d'un conjunt de cops, luxacions, projeccions i estrangulacions que es complementen entre si per aconseguir una defensa més efectiva davant qualsevol intent d'agressió.

I qui el pot practicar?

El pot practicar qualsevol persona a partir dels 4 anys. L'activitat s'adapta a cada edat.

I què ens pot aportar la pràctica del Tai jitsu?

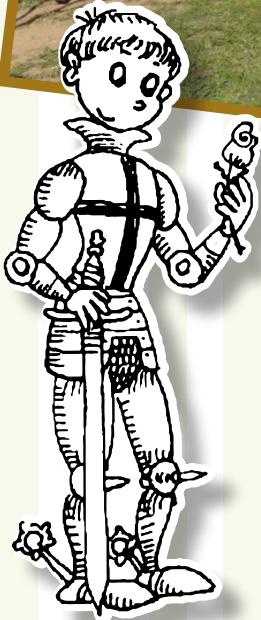
- Afavoreix una conducta disciplinada
- Augmenta la seguretat de qui la practica
- És una eina d'autodefensa
- Fomenta la convivència pacífica
- Millora la capacitat cardiovascular
- Millora la musculatura
- Estimula i millora el sistema nerviós
- Millora la respiració
- Millora la flexibilitat i l'elasticitat
- Millora la psicomotricitat
- Millora la coordinació
- Elimina l'estrès
- Elimina la ràbia i la frustració
- Fomenta una mentalitat constructiva
- Incrementa la confiança i l'autoestima
- Millora el control mental

Escola Sant Jordi

COLÒNIES AL GINEBRÓ CURS 2017-2018

Joventut

LES ACTIVITATS MENSUALS DELS PETITS IMPLICATS

Segurament no és la primera vegada que sentiu parlar del projecte Petits Implicats que realitzem des de la regidoria de Joventut. Aquest projecte es va iniciar el curs 2016/17 amb l'alumnat de 6è de primària de l'escola Sant Jordi, els quals, durant el curs, juntament amb la tècnica de Joventut corresponent, van organitzar activitats per a la Matinal Infantil de la festa major del poble.

Vist l'èxit que va tenir, es va apostar per continuar-lo i, per tant, el curs passat es va seguir treballant amb la finalitat principal d'aquesta acció, que és aconseguir fer créixer el teixit juvenil del municipi. És per aquest motiu que realitzem

el projecte participatiu amb els nens i nenes de l'escola, perquè volem aprofitar el vincle que encara tenen amb el poble i potenciar la cohesió del grup, ja que en edats posteriors els cercles d'amistats creixen i és més complicat aconseguir la implicació amb el municipi sense haver-hi hagut un treball i un sentiment de pertinença previ amb el poble.

Per aquest motiu, aquest projecte no es queda només en el procés participatiu realitzat a l'escola, sinó que un cop han organitzat les activitats de la festa major, des de Joventut s'organitzen activitats mensuals amb els Petits Implicats, obertes també a la resta

dels joves del poble majors de 12 anys, per tal de potenciar el creixement del teixit juvenil que estem seguint.

Algunes de les activitats que s'han realitzat fins ara amb el primer grup de Petits Implicats són un taller de postals de Nadal amb *scrapbook*; *lightpainting*, que consisteix a fer fotos a les fosques a una velocitat molt lenta i amb llums de led creant figures lluminoses; *La màquina de l'amor*, on vam crear camps magnètics que feien córrer l'energia i provoquen so amb el contacte; la *bicilicadora* i jocs esportius, on mitjançant una bicicleta connectada amb una batidora fem batuts de fruita; una tarda de gofres i jocs de taula; un taller de figures de filferro; jocs d'aigua, entre moltes altres activitats. A partir d'aquest setembre ja tindrem la incorporació del nou grup de Petits Implicats que hem estat treballant durant tot aquest curs. I alhora, amb molta il·lusió, tornarem a entrar a la classe de 6è de l'escola Sant Jordi per conèixer la 3a generació de Petits Implicats i poder seguir fent créixer la família.

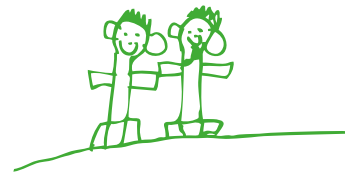

4T CONCURS DE SANT JORDI DEL TER-BRUGENT

El mes d'abril passat es va dur a terme la 4a edició del concurs juvenil fotogràfic i literari de Sant Jordi del Ter-Brugent. L'entrega de premis del concurs es va fer a Can Boles d'Amer.

Des de l'àrea Joventut, volem felicitar i destacar la participació de l'únic jove del poble que es va presentar, en Pol Ripoll Alsina, que a més va ser el guanyador dels microrelats de la seva categoria (Jov 1, de 12 a 16 anys), amb l'escrit titulat "Diferents destins" (vegeu la pàgina 52). FELICITATS, POL!!!

Nova Frontera

PER A TOTES LES EDATS

La nostra associació és una entitat que agrupa "jubilat i simpatitzants". És per això que les activitats que programem, tot i estar pensades per a la gent gran, no estan tancades a qui hi estigui interessat de totes les edats, al contrari. I, de la mateixa manera, pot fer-se soci de la nostra associació qui ho vulgui, encara que no estigui en edat de jubilació.

Si voleu tenir més informació de la nostra entitat, podeu escriure un correu electrònic a novafrontera@gmail.com i ens posarem en contacte amb vosaltres.

El curs passat vam realitzar diferents cursos (gimnàstica suau, català, edició fotogràfica digital, *country line dance*) i tallers (dues sessions d'automaquillatge), a més d'organitzar juntament amb la regidoria de Gent Gran la xerrada que ens van oferir els Mossos sobre "Consells de seguretat a internet".

Com ja és habitual en els últims anys, vam preparar excursions conjuntament amb el Casal d'Avis de Bescanó i vam anar, al setembre, a Barcelona (Sagrada Família i Hospital

de Sant Pau) i, a l'abril, al Monestir de les Avellaneres (on el guia ens va fer una lliçó magistral d'història de Catalunya) i el Museu de les Campanes, a Os de Balaguer.

Aprofitem aquestes ratlles per donar moltes gràcies als que assistiu a l'aplec de Calders i a la Torronada i als que col·laboreu amb els fanalets de la Puríssima. Molt agraïts, de tot cor!

La Parròquia

ENDAVANT!

Tot just fa un any que vaig deixar la Parròquia de Lloret de Mar per establir-me a Anglès. I tot just fa un any que soc rector de Bonmatí i Sant Julià.

Vaig sortir de Lloret amb un cert cansament i estrès, però arribava entre vosaltres amb moltes ganes de conèixer la realitat d'aquests pobles i de descobrir tota la vitalitat que hi ha amagada.

I amb tan poc temps ja m'oferiu l'ocasió d'escriure unes ratlles en aquesta publicació que posa al descobert la vida d'aquest jove municipi i de la gent i les entitats que en sou el motor i els protagonistes.

D'entrada, el que jo puc dir és que, a poc a poc, vaig descobrint l'empenta de la vida ciutadana, cultural, esportiva i social. Hi veig persones amb iniciativa i amb voluntat; hi veig molt de voluntariat i compromís. Tingueu, però, en compte que jo m'ho miro des de la barrera; al no residir en el municipi se m'escapen moltes coses.

En l'àmbit més "parroquial" he de dir que a Bonmatí he perdut els escolans que hi havia, però he guanyat un grup de pares i mares que, amb motiu de la catequesi dels seus fills, tenim ocasió de dialogar sobre aspectes de la fe i de la vida cristiana. N'estic molt content.

A l'església de Sant Julià hi hem tingut unes celebracions molt entranyables: em va sorprendre la Missa del Gall amb la processó de torxes. M'hi vaig trobar veritablement en família quan, pares i fills, celebràvem el final de la Catequesi. Fins i tot vaig poder gaudir de la senzillesa de la missa al mig del bosc, davant l'oratori de Sant Pere Màrtir. M'hi trobo molt bé en els am-

bients reduïts: sento les persones més a prop.

L'acció més "social" de la Parròquia la duen a terme els voluntaris de Càritas. No volem que aquesta acció caritativa es vegi reduïda a un repartiment regular d'aliments, ja que es treballen els aspectes de promoció i integració de les persones novingudes: es treballa l'aprenentatge de l'idioma i es fomenta la relació de les persones vingudes de fora i les d'aquí.

Veient això, em veig amb cor de mirar el futur posant l'accent en uns aspectes:

1. Treballar amb els pares tot el referent a l'educació cristiana dels infants.

2. Prioritzar a Càritas el treball de promoció de les persones, més que l'assistencial.

3. Organitzar bé un Consell Pastoral Parroquial propi.

Tot això no m'ho puc fer sol. Compto amb totes aquelles persones que els agrada mirar endavant i que es plantegen i es pregunten quin ha de ser el lloc de l'Església en la societat d'aquest segle XXI i quin ha de ser el protagonisme dels laics en l'Església de demà.

Per tant, endavant!

Mn. Josep M. Castellà, rector

El diumenge 15 de juliol es va celebrar una missa davant l'oratori de Sant Pere Màrtir, que va anar seguida d'un refrigeri preparat per la Comissió de Festes Sant Agustí de Sant Julià del Llor.

La Pesca

CONCURSOS PER LA FESTA MAJOR DE BONMATÍ

Novament la SPEAC, per veu del seu butlletí, vol posar el seu granet de sorra i contribuir a donar vida a la revista L'Amic, i la millor manera possible és fent la crònica del concurs de pesca organitzat per la SPEAC dintre dels actes de la festa major de Bonmatí.

El 20 de maig passat, Can Jans va ser el punt de trobada per fer la concentració i com cada any ens obre les portes per realitzar sortejos i agafar forces per afrontar la jornada de pesca. La quantitat d'inscrits va ser de 45 pescadors i l'horari del concurs va ser l'habitual, de 7 a 11 h.

El campió del concurs va ser en Josep M. Matas, situat a la pesquera núm. 23 de la zona Pedret, amb un total de pes de 7.370 g i 2 peces amb bonificació, sumant un total de 8.770 punts. En l'apartat de peça grossa en Llorenç Vilarrasa va capturar una carpa de 5.400 g a la pesquera núm. 15 de Pedret.

En el sorteig de pesqueres el lot d'ampolles va ser per a l'Enric Esteve i el pernil per a en Moisès Güell.

Els números del concurs van ser els següents: 18 peces amb bonificació de punts, un global de pes de 109,910 g i es va registrar una mitjana de pes/pescador de 2.375,77 g.

Finalitzat el concurs, el batlle de la població, Marc Garcia i Nadal, es va dirigir a tots els concursants donant les gràcies per la participació i donant el premi al guanyador del concurs i a la resta de participants.

La classificació del concurs va ser la següent:

PESCADOR	PESQUERA	PEIXOS	PES	PUNTS
1. Josep M. Matas	23 Pedret	2	7.370	8.770
2. Dani Ventura	12 Pous		7.440	8.440
3. Joaquim Pimienta	5 Xucla		6.800	7.800
4. Antonio Escobar	21 Pedret	1	5.800	7.000
5. Llorenç Vilarrasa	15 Pedret	1	5.400	6.600
6. Miquel Pi	17 Pedret	1	4.920	6.120
7. Lluís Garcia	1 Torras	7	3.700	6.100
8. Enric Pujolràs	5 Torras	2	4.200	5.600
9. Eduard Pallí	11 Pous		4.420	5.420
10. Josep Lluís Planas	8 Pous		4.200	5.200

Acabem aquest escrit donant les gràcies a les cases comercials i entitats col·laboradores per les seves aportacions i també al representant de la SPEAC, en Lluís Garcia, per la seva dedicació desinteressada.

Societat de Pesca Esportiva d'Anglès i Comarca

El 19 de maig es va celebrar el 3r Concurs de Pesca Infantil SPEAC Anglès-Festa Major de Bonmatí 2018. A les 8 del matí es va fer la concentració al Centre Cívic i el repartiment de trofeus i obsequis es va fer al pavelló.

1r Jan Lagos

2a Laia Garcia

3a Clàudia Garcia

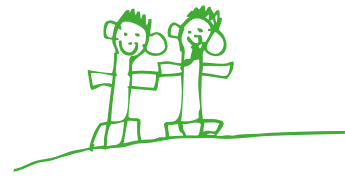
Aina Lagos

Oriol Sunyé

Montserrat Tebar

Pubillatge

DESCOBREIX EL TERRITORI I ELS COSTUMS

La il·lusió i l'esforç són el motor de tot el que es porta a terme al poble. El pubillatge ha anat creixent a mesura que passen els anys gràcies als representants locals. L'Helena, en David, l'Estel i en Sergi han dipositat les seves ganes per continuar amb la tradició i, d'aquesta manera, fer-la més gran.

Com ja sabeu, Sant Julià del Llor i Bonmatí és un poble petit, però diuen que al pot petit hi ha la bona confitura i enguany s'ha demostrat amb el nostre pubillatge que tant han lluit la banda i la faixa arreu de Catalunya. I no pensem que és tasca senzilla, és un càrrec que cada un d'ells exerceix de manera totalment altruista i, siguem sincers, que bé que ho estan fent.

Podem dir amb el cap ben alt que estem molt orgulloses de tenir joves com vosaltres amb tantes ganes de menjar-se el

món, i felicitar-vos un cop més per tota la implicació que hi diposeu. Malgrat que el pubillatge és encara a hores d'ara una cosa bastant desconeguda, amb nois i noies com vosaltres podem aconseguir que a poc a poc surti a la llum aquesta bonica tradició.

Un any més, no ens podem oblidar de fer una crida a tots els joves del poble per participar en el pubillatge. És molt més que lluir els vestits tradicionals, és descobrir el territori català i els costums de cada zona.

Reiterem una vegada més que estem molt agràides a l'Helena, en David, l'Estel i en Sergi per fer tot això possible un any més i per fer que cada cop nosaltres ens estimem més el pubillatge.

*Núria i Estel,
delegades del pubillatge*

Comissió de Festes de Sant Julià

FESTA MAJOR 2018

Un any més i, encara que no sembli possible, la festa cada any va millor. Tot ho devem a la vostra col·laboració, a la dels voluntaris que cada any ens donen un cop de mà i a tots els que veniu any rere any, seguidors incondicionals, molts des de fa 60 anys. A tots els que feu possible aquesta festa de Sant Julià, moltes gràcies!

L'1-0

El govern de la Generalitat va convocar el referèndum sobre la independència de Catalunya pel dia 1 d'octubre del 2017, basant-se en la llei del referèndum d'autodeterminació de Catalunya aprovada pel Parlament el setembre del 2017.

Reproduïm a continuació l'article en què Nil Jaile i Casademont analitza el desenvolupament i la transcendència d'aquella jornada.

... vàrem votar (i ho tornaríem a fer)

Hi ha moments que ens marquen com a col·lectivitat i com a persones, moments que tot i ser breus en el temps sempre més duren a dins nostre. Fins i tot, encara que no els hàgim viscut directament, podem dir amb claredat què fèiem quan es van produir aquelles circumstàncies que considerem úniques. Penso que tothom em sabria respondre a la pregunta: "On eres i què feies el diumenge 1 d'octubre del 2017?"

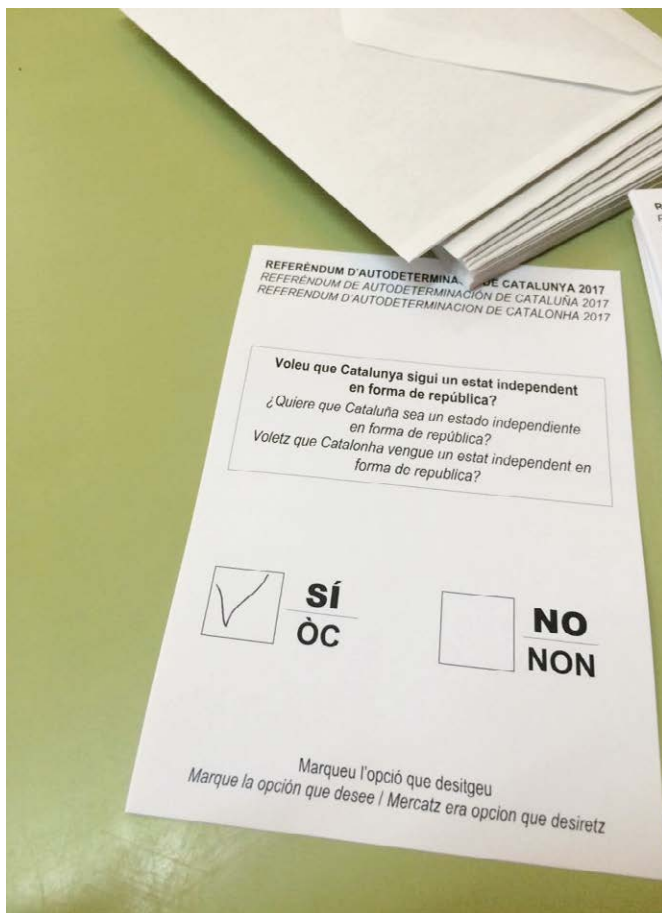
Segurament tindria una resposta diferent per a cadascú a qui fes la mateixa pregunta, però crec que el resultat seria

una explicació igualment detallada i apassionada. I és que aquella jornada electoral va deixar el país en estat de xoc però també va demostrar la voluntat d'un poble organitzat que, amb dignitat, va sortir a ocupar els carrers i a reclamar els seus drets.

L'1-0 ja és per mèrits propis una data assenyalada, com ho demostra el nombre de places i carrers que van sumant el seu nom. Tot i la importància del símbol, cal fer memòria de la tensió acumulada que ens hi va dur: les votacions i els debats parlamentaris sobre la fórmula jurídica que ens permetria de votar tal com els partits guanyadors de les eleccions del 27-S del 2015 havien promès (Lleis del Referèndum, i de Transitorietat i Fundacional de la República) i les suspensions constitucionalistes posteriors, la prohibició oficial de fer campanya i actes relacionats amb el referèndum, el tancament de webs i advertiments a periodistes i a directors de mitjans de comunicació inclosos, l'ocupació policial del territori amb l'eco de l'"A por ellos" de fons i l'augment dels actes provocadors de l'extrema dreta, i, potser el més esperpèntic, els escorcolls de la fiscalia executats per la Guàrdia Civil per trobar urnes i atemorir els ajuntaments amb més de set-centes citacions judicials a càrrecs locals electes.

Amb un panorama com aquest, el poble no va recular, es va organitzar -amb cert aire de clandestinitat i necessari secretisme- de forma exemplar i com mai havia vist per tal d'evitar el precintament dels centres de votació i poder exercir un dret legítim. Durant aquella nit de vetlla la gent defensava les seves llibertats, feia política de debò.

I va arribar el dia 1. El nostre col·legi electoral obrí les portes amb plena normalitat, com va passar en la majoria d'altres indrets. Malgrat els neguits previs, com els passa als petits la nit de Reis, aquell matí tothom hi va poder trobar una urna, paperetes, mesa constituïda i un cens universal. Les cues per votar van ser constants durant tot el dia, menys durant l'hora de dinar, i fins i tot hi van votar moltes persones de municipis veïns i més enllà, gràcies a la fórmula del

cens universal. Tothom hi va ser benvingut, i fins hi va haver aplaudiments quan va votar un mosso d'esquadra o algú manifestament contrari a l'opció del "sí" a la constitució d'una República Catalana, que mai volem exclouent sinó tot el contrari.

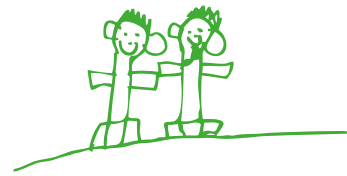
L'alegria general es veia, però, torbada per les notícies que ens arribaven sobre les càrregues policials a escoles on els cossos de seguretat de l'Estat apallissaven persones de tota edat i condició per aconseguir el seu trofeu de caça: urnes plenes de vots que destruirien. La brutalitat policial es va concentrar a la primera hora del matí per atemorir la gent, sembrar el caos i fer-nos quedar a casa. No ho van aconseguir, vàrem sortir. La seva consigna: porres contra papeletes. La nostra decisió: defensar les urnes amb els nostres cossos, segons els (b)vells postulats de la unitat insubmissa organitzada i de la desobediència civil digna i pacífica. Des de Bonmatí, *sentiem* els cops de porra i les vexacions dels uniformats que van provocar més d'un miler de ferits, perquè si en toquen a un ens toquen a tots, i això ens esperonava a mantenir l'espai de votació obert. A més, també es van poder esquivar els ciberatacs continuats al cens universal electrònic, cosa que permetia acollir el vot de molts ciutadans que no ho havien pogut fer en d'altres llocs.

Es va voler mantenir l'escola Sant Jordi oberta fins a les vuit del vespre perquè ningú es quedés sense poder expressar la seva opinió, però pels volts de les quatre de la tarda la pressió dels rumors que venia la Guàrdia Civil va fer tancar les portes, com en altres llocs. D'un total de 869 vots (participació del 97,44%), 842 eren pel "sí" (96,3%), 19 pel "no" (2,2%), 8 en blanc (0,9%) i 5 nuls (0,6%). Més enllà dels resultats locals (al Principat van poder votar 2,2 milions de persones, el 43,03% del cens), aquest *dia que durarà anys* va deixar més units com un poble i més conscients de qui podem tenir com a aliats (ben pocs, malgrat mostres de

solidaritat, molts van quedar decebuts de la passivitat de la Unió Europea i de molts partits d'esquerra: només ens tenim a nosaltres mateixos); també ens llega unes imatges que van tenir gran ressò internacional i portem fixades en la memòria que evidencien un Estat que només va saber mantenir la seva autoritat amb polítiques de *mà dura* i a qualsevol preu (en aquest cas 87 MEUR de l'erari públic pel que fa a l'operació Copèrnic).

Després de l'1, la resposta decidida i intergeneracional de la població no va parar. Estàvem en *estat de xoc*, no ens creïem que havia passat i només l'escalf en concentracions i manifestacions ens podia confirmar que teníem raó. Altra vegada, si volien una societat fracturada, desconfiada i dividida socialment, els demostràvem més unitat que mai; si

volien gent submissa, derrotada i desmobilitzada (i, per tant, controlable), els demostràvem més organització, experiència i resiliència com a poble; si buscaven diluir una identitat, els mostràvem la riquesa i diversitat que representem durant l'aturada de país del 3-O i la vaga general del 8-N.

Però els atacs als drets i llibertats de tots els qui vivim en aquest tros de terra a la Mediterrània, vulguin o no un estat propi, no van parar tampoc. La gestió del mandat ciutadà expressat l'1-O va deixar molt per desitjar per part del govern de Junts pel Sí (JxS) que no van confiar en l'organització espontània popular -els atemoreix la idea que "*Els carrers seran sempre nostres*" - i no van declarar la independència fins al 10-O, per suspendre-la immediatament. En aquest temps els unionistes es van mobilitzar, la monarquia va deixar clar de quin cantó estava, es va donar *barra lliure* a l'extrema dreta, van començar querelles judicials, empresonaments i exili de representants polítics i de la societat civil (ANC i Òmnium Cultural), es va aplicar el colonial article 155 de la Constitució, va haver-hi un canvi sospitós de seus socials i fiscals d'algunes empreses, i es van imposar les eleccions autonòmiques del 21-D. La situació resultà esperpèntica quan s'arribà al punt d'investigar mestres d'escola que expliquen l'1-O a l'aula i de prohibir el color groc en certs espais i esdeveniments públics.

I, malgrat tenir tots els centres de poder en contra, nosaltres continuem construint-nos com a poble, directament si no ens queda més remei com demostra la consolidació

dels Comitès de Defensa de la República. Les noves fites: l'alliberament dels presos polítics i el retorn dels exiliats, independentment de si en som partidaris o no -no volem cap pres de consciència enlloc, mai més. A partir d'aquí, continuar acumulant aprenentatges; ara sabem millor quines són les nostres forces i debilitats, podem avaluar com de difícil pot ser construir una república en un estat que es nodreix en la venjança amb qui dissenteix, hem d'aconseguir poder influir en un sistema polític panxacontent que no ens vol protagonistes, cal mantenir l'autocrítica i involucrar encara més persones -vinguin d'on vinguin- en una causa emancipadora que també és seva.

Ha passat...

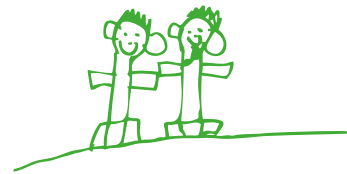
Alèxia Ortuño Rosa va guanyar el 2017 el Campionat de Catalunya d'equitació en la modalitat de TREC en la categoria d'alevins, després d'haver quedat en 2a posició en el campionat del 2016. La jove de Bonmatí, que actualment té 13 anys, tornarà a competir en el pròxim campionat català, que es disputarà aquest mes d'octubre a l'hípica Cavall de Mar de Llagostera, però ara enquadrada en la categoria d'infantils. L'Alèxia, que practica l'hípica des dels 6 anys i s'entrena al centre Natura a Cavall, de Santa Coloma de Farners, reconeix que la modalitat que més li agrada és el TREC perquè "és la més maca i natural". El TREC (Tècniques de Rutes Eqüestres de Competició) és una disciplina que tracta de reunir en una competició totes les habilitats i dificultats que un cavall i el seu genet han de dominar en un entorn natural o una ruta pel camp, i per això inclou una prova d'obstacles que consisteix a superar una sèrie de dificultats naturals o simulades, com ara saltar troncs, passar algun riu o corrent d'aigua, ascendir o descendir per un plànol inclinat, etc. Des de L'Amic, li desitgem tots els èxits a l'Alèxia!

Gala i Nil Jaile i Casademont van publicar el 2017 *El repte dels 100 Cims a les comarques gironines*. 51 ascensions (Editorial Comanegra). El volum inclou, en forma de fitxes, una descripció de l'ascens, i descens, a 51 muntanyes de la demarcació gironina, amb rutes conegudes com ara el Puigmal i el Torreneules, però també moltes altres que no acostumen a rebre tanta atenció. Amb aquesta guia, els autors conviden "a conèixer el territori i les muntanyes més emblemàtiques i representatives de les comarques gironines [...] i realitzar, al mateix temps, bona part del repte dels '100 Cims' que impulsa la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya (FEEC)". En Nil Jaile ja havia publicat l'any 2010 *A peu per l'Alta Garrotxa. 17 itineraris* (Cossetània Edicions).

El llibre "Records de Susqueda abans de la Presa", de Pere Masó i Panella, i el documental "Susqueda, un embassament diferent", de Zeba Produccions, van ser presentats al mes de febrer al Centre Cívic. L'acte es va afegir a la commemoració dels 50 anys de la construcció de la presa de Susqueda, que s'ha estat celebrant tot l'any amb visites a la presa i altres actes. Tant en el llibre com en el documental queden recollits els records i les opinions de veïns de Bonmatí i Vilanna que havien nascut a Susqueda, com ara la Carme Arimany, en Lluís i la Lola Viñas i en Josep Maria Casas (D. E. P.).

Ha passat...

Ricard Tura Torrent competirà els dies 7 i 8 de setembre del 2019 a Novi Sad (Sèrbia) en el Campionat Mundial de Pesca d'Aigua Dolça Masculí, formant part de l'equip de la selecció espanyola. En Ricard va aconseguir aquesta plaça per al mundial després de quedar en 3a posició en el Campionat d'Espanya de Seleccions Autònòmiques d'Aigua Dolça Masculí, disputat entre els dies 10 i 13 de maig al Lago Azul, a Sevilla. En el campionat estatal hi van participar 117 esportistes en representació d'11 seleccions autonòmiques i Esteve Martínez i Ivan Rigat, també de la selecció catalana, van ocupar els llocs primer i segon, respectivament. Ricard Tura actualment forma part de l'equip de la FPE Olot Sensas. Des d'aquí, li desitgem molta sort!

Un veí de Bonmatí va localitzar al mes de febrer al sector del Serrat Blanc un projectil de la Guerra Civil, probablement del calibre 75. Alertats per l'alcalde, els Mossos d'Esquadra es van desplaçar fins al lloc de la troballa i, seguint el protocol que tenen fixat, van retirar l'artefacte. L'any 1939, la colònia Bonmatí va ser escenari d'un breu però intens enfrontament entre els soldats republicans i els de les tropes del general Franco. Amb l'avançament de l'exèrcit atacant, provinent de Sant Julià (els ponts havien estat volats i van travessar el riu a l'altura de la Celler), i la resistència dels soldats republicans (a la colònia hi havia una empresa al servei de la guerra i la paperera, que subministrava paper a la Generalitat), el resultat va ser d'una cinquantena de soldats morts i molt de material bèl·lic abandonat.

El servei d'ambulància de 24 hores amb base a Anglès es va tornar a recuperar aquest estiu, 30 mesos després d'haver estat reduït. Segons la direcció territorial de Salut a Girona, l'augment de l'horari d'activitat va ser motivat "per un increment de l'activitat del transport sanitari urgent aquests darrers anys i també a la zona del Gironès i la Selva interior". Les hores de servei de la unitat de suport vital bàsic (SVB) amb base a Anglès es van reduir el gener del 2016, passant a ser de 8 del matí a 12 de la nit, fet que va suscitar les protestes dels pobles del Ter-Brugent, ja que es posava "en risc la resolució d'una emergència nocturna a la nostra zona". El 10 de març del 2017, els alcaldes i regidors de les poblacions del Ter-Brugent van convocar un acte de protesta [a la foto] al davant del CAP d'Anglès. [Foto: El Punt Avui / Joan Sabaté]

La vespa asiàtica continua expandint-se a la nostra zona. El 2017 ja es van detectar alguns nius secundaris (vespers d'uns 60 cm de diàmetre) en zones arbrades, però aquest any s'han arribat a trobar en zona urbana nius embrionaris (fan la mida d'una taronja, contenen les larves). La vespa asiàtica (*Vespa velutina nigrithorax*) és una espècie invasora originària de la Xina que no és especialment agressiva per a les persones però captura moltes abelles, fet que afecta l'apicultura i la pol·linització de les plantes.

Al març, les femelles surten de la hibernació i construeixen individualment uns petits nius (niu embrionari) en llocs protegits d'edificis, magatzems, porxos i altres construccions humanes, ruscos buits o altres refugis. Al maig surten les primeres obreres d'aquest niu i són aquestes les que, en la majoria dels casos, fabriquen un nou niu (niu secundari) on s'instal·larà la colònia definitiva d'aquell any. A la tardor la reina pot produir, de mitjana, unes 200 vespes reines que fundaran noves colònies l'any següent.

A finals d'hivern o principis de primavera es poden col·locar trampes (a la il·lustració, model casolà) per a les vespes reines amb suc de cera vella fermentada, cervesa, vi blanc, sirop... (el més efectiu és posar-hi una vespa asiàtica morta). Però per evitar al màxim la mortalitat d'altres insectes autòctons, el forat d'entrada no ha de superar els 10 mm de diàmetre i cal fer diversos forats laterals de 5,5 mm de diàmetre per facilitar la sortida d'insectes petits.

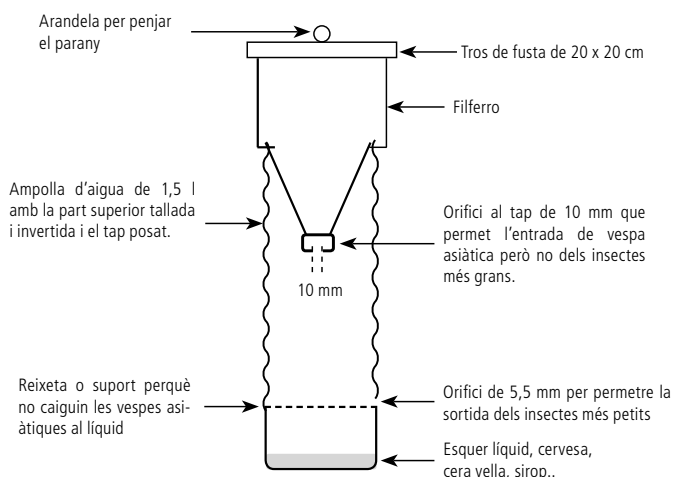
En cas d'observació d'exemplars o de nius, contacteu amb el Cos dels Agents Rurals: Tel. 93 561 70 00 / velutinacar@gencat.cat.

En cas de picades truqueu al 061.

Niu primari o embrionari de vespa asiàtica localitzat al carrer ronda de Dalt. Fotos: Jordi Cañabate

Trampa casolana

Ràdio Bonmatí

UNA IL·LUSIÓ FETA REALITAT

Aquest any es compleixen 10 anys d'història de la ràdio del nostre municipi. Una història curta però plena de records. Una dècada que es va voler celebrar el dissabte de la festa major de Bonmatí d'aquest any amb una programació commemorativa, "10 anys en 10 hores". Amb aquest escrit es vol fer un breu recorregut per aquests deu anys, per aquesta història que és la d'un repte i una il·lusió fets realitat.

El dia 26 d'abril de l'any 2008, a les 11 de la nit, va emetre per primera vegada Ràdio Bonmatí, just quan es va acabar el muntatge dels equips de l'emissora. Amb aquesta primera emissió, que es va completar el 10 de maig amb el primer programa «oficial», durant la festa major, va iniciar la seva singladura la nostra emissora municipal, un projecte que havia començat dos anys abans.

Va ser l'abril de l'any 2006 quan dos dels impulsors del projecte, concretament l'Elena Gordillo i en Xavier Sarsanedas, varen adonar-se que compartien una afició comuna, la radiofonia, i a partir d'aquí varen començar a perfilar el possible projecte d'una ràdio municipal que emetés les 24 hores.

Durant l'estiu d'aquell any, es varen començar a moure fitxes per tirar el projecte endavant i al mes de setembre l'Elena i en Xavier es varen reunir amb l'alcalde del municipi, que en aquells moments era en Joan Grabulosa, i altres regidors, per tal de proposar-los la idea.

D'entrada els membres del consistori es van mostrar sorpresos amb la proposta; ara bé, no es va descartar el projecte. Faltava de totes maneres trobar un local per muntar-hi l'emissora i aconseguir el finançament adequat per poder fer les inversions necessàries.

Quant al primer punt, el del local, hi varen haver diverses propostes, entre les quals hi havia utilitzar la planta superior de l'Esplai de Sant Julià, utilitzar el que coneixem com a local de la joventut o una sala del futur centre cívic, que en aquells moments també estava en projecte. Finalment, però, es va optar per un dels pisos de l'escola que estaven desocupats i que és on hi ha la ràdio actualment.

Al mateix temps que la tria del local, es va començar a treballar el finançament del projecte, utilitzant per a això part dels fons que, aportats per la multinacional Levi Strauss, la Fundació Bofill volia destinar al poble en projectes d'ajuda a la comunitat. I així va ser com el desembre de l'any 2006

Programa inaugural de Ràdio Bonmatí

Unitat mòbil a la Fira Dol-sa de Bonmatí el 2011

es va signar un conveni amb la fundació per tal de desenvolupar un projecte radiofònic per al municipi.

Una altra de les fites va ser constituir-se com a associació, cosa que es va aconseguir l'11 de gener de l'any 2007, data en què es varen signar els estatus i es va constituir la junta inicial de l'entitat que gestionaria l'emissora. Al mateix temps, també es va obtenir l'acreditació necessària del Departament de Justícia i del Ministeri d'Hisenda.

Aquesta junta inicial impulsora del projecte estava formada per Xavier Sarsanedas, Elena Gordillo, Gerard Pol, Oriol Planas i Robert Matilló.

Ara bé, encara quedava molta feina per fer: faltava muntar els estudis, adquirir i posar en marxa els equips...

El dia 9 de juny del 2007 es varen començar les obres d'adequació del pis on es muntaria l'emissora. La brigada municipal va ser l'encarregada d'obrir la finestra entre l'estudi i el locutori i de pintar el local.

A partir d'aquí es va fer la instal·lació elèctrica i es va col·locar un suport a la paret de l'edifici per poder-hi penjar més endavant l'antena d'emissió.

Ara bé, no es varen poder començar les emissions fins gairebé un any més tard: va ser el dia 26 d'abril del 2008. Aquell dia es va realitzar la instal·lació tècnica (equip d'estudi, sistema d'emissió i antena sobre el teulat de l'edifici de l'escola). I aquell mateix dia, cap a les 11 de la nit, es va posar en marxa l'emissora i es va poder escoltar música per primera vegada pel 107.1 FM.

Es va utilitzar per fer les proves el dial 107.1 de la FM perquè era un dial net, però l'emissora encara no en tenia cap d'assignat. Curiosament, la setmana següent de posar en marxa l'emissora, va arribar la carta de Telecomunicacions en què es comunicava que el dial provisional que s'assignava era el 107.1 FM. Posteriorment, aquest va passar a ser el dial definitiu, confirmat per Telecomunicacions.

Més endavant, el dia 10 de maig, coincidint amb la festa major, es va fer el programa inaugural de la ràdio, que va incloure entrevistes als principals protagonistes de la festa d'aquell any (pubilla i hereu, alcalde, membres de la comissió de festes, el grup de teatre La Tetera...).

La mateixa gent de Ràdio Bonmatí valorava així l'experiència a la nostra revista: *"La veritat és que va ser un autèntic èxit, ja que molta gent ens va seguir i ens va donar mostres de suport. Volem agrair a tots els oients les seves felicitacions, ja que ens va fer molta il·lusió."*

Unitat mòbil per les eleccions del 2011

Equip d'"El Club de les Oportunitats"

Unitat mòbil a la Fira del Senglar d'Osor del 2013

Programa especial de Nadal del 2013

A partir d'aquell moment l'emissora va emetre en període de proves i a partir del setembre es va engegar la primera temporada.

Aquell mes es varen posar en marxa els tocs horaris i les melodies corporatives, que identificaven l'emissora amb l'eslògan "Estem molt a prop teu". Aquests primers *jingles*, que ja no sonen actualment, varen ser gravats pel grup de rock de Valldoreix Els Espart.

La programació es va engegar amb el programa *La nostra fórmula*, que s'emetia de dilluns a divendres de 7 a 9 del vespre i on es podia escoltar música dels anys setanta i vuitanta però també temes de l'actualitat.

Posteriorment s'hi va afegir *El Club del Country*, presentat per Rafel Corbí; *Chill Pop*, presentat per Rubén Mediano; el programa de música de ball *Replay*, i els dissabtes s'emetia el programa *Birdland*, de jazz i blues, presentat per Jaume Datsira, i *Sábados de Tango*, presentat per Eduardo Vera.

A aquesta primera temporada n'han seguit nou més fins a la data actual. Ha estat molta la gent i molts i diversos els programes que s'han anat oferint al llarg d'aquests 10 anys, tant de producció pròpia com de producció externa. També s'han ofert programes especials, com ara el que es fa anualment per Nadal, que es va iniciar aquell mateix any 2008, o el programa especial que es va realitzar per les eleccions del 2011.

Durant aquests 10 anys la ràdio també ha sortit al carrer, desplaçant una unitat mòbil. Entre aquestes sortides es pot destacar la Fira Dol-sa de Bonmatí, la Fira de l'Embotit de Besanó, la Fira del Senglar d'Osor o el Festival d'Art Digital i Electrònica (FADE) de la Cellera de Ter.

La ràdio també ha estat premiada: concretament, el dia 25 de març del 2010 va rebre el reconeixement com a "Millor

programa de ràdio local" en els 10ns premis concedits per Ràdio Associació de Catalunya, per la producció del programa *El club de les oportunitats*. Aquest espai servia com a punt de trobada entre empreses i persones que buscaven feina i era fruit d'una iniciativa portada a terme des de la borsa de treball del Consorci Ter-Brugent.

També les noves tecnologies i l'entorn tecnològic han estat des de sempre ben presents a Ràdio Bonmatí, activant el web www.radiobonmati.net gairebé des de l'inici, al qual es va afegir a partir del 2011 el servei de podcast, on es poden escoltar i descarregar tots els programes de producció pròpia de la ràdio, i des d'on es pot reviure la història de la nostra emissora.

I la història continua, no s'acaba aquí. Amb aquest escrit només s'ha pretès fer una breu descripció de la història de la nostra ràdio. Queda molta història per explicar i molta història per escriure junts en el futur.

No voldria acabar aquest escrit sense agrair l'esforç i la dedicació voluntària de tota la gent que va fer que aquest somni es convertís en una realitat. Una il·lusió que han sabut compartir amb tota la gent que durant aquests anys ha col·laborat amb l'emissora per fer que aquest projecte sigui una realitat vivent amb un futur per compartir.

Feliç 10è Aniversari! I que siguin per molts més!

Josep M. Quer
<http://historia-bti.blogspot.com>

QUI HA PASSAT PER RÀDIO BONMATÍ?

Xavier Sarsanedas	Fundador de la ràdio <i>La nostra fórmula</i> <i>El club de les oportunitats</i> <i>Sintonitza la salut</i> <i>Instants</i> <i>Posa't al dia</i> Programes especials	Ramon Riera	<i>Freqüència dance</i>
Elena Gordillo	Fundadora de la ràdio <i>La nostra fórmula</i> <i>RePlay</i> <i>Sintonitza la salut</i> <i>Instants</i> Programes especials	Jordi Arbat	Veus i Cara B <i>El castor radiofònic</i> Programes especials
Gerard Pol	Fundador a l'inici de l'associació, <i>La nostra fórmula</i> <i>Tango y algo más</i> <i>Insomni Sessions</i> <i>Cinèfils</i> Programes especials	Eloi Guerrero	<i>El castor radiofònic</i> Programes especials
Robert Matilló	Fundador a l'inici de l'associació	Albert Montalban	<i>Cara B</i>
Oriol Planas <i>Bury</i>	Fundador a l'inici de l'associació	Enric Cornellà Bernat Quintana Clara Vicenç Clara Coll Arnau Boix	<i>El castor radiofònic</i>
Rubén Mediano	<i>ChillPop</i>	Anna Clua	Veus, programes especials
Jaume Datzira	<i>Birdland</i>	Josep Clua	Suport tècnic/logístic
Eduardo Vera	<i>Tango y algo más</i>	Àngel Rodríguez	<i>Església viva</i>
Rafel Curbí	<i>El club del country</i>	Alumnes i professorat del CEIP Sant Jordi	Participació per Nadal i Sant Jordi
Albert Rabujent Sergi Pol	<i>RePlay</i> Programes especials	Jordi Canaleta Lídia Padrosa	<i>Compàs de cobla</i>
Ernest Pol	Logística Programes especials	Mei Brescó Eva Jou Josep M. Quer Adam Domènech	<i>Posa't al dia</i> Programes especials
Oriol Peracaula Adrià Vela Abel Feliu	<i>La nostra fórmula</i>	Helena Gorgoll	<i>Instants</i> <i>Posa't al dia</i> Programes especials
Joan Roca Santi Escobar Josep Bassó Xavi Pidemunt Joan Rocasalva	<i>El club de les oportunitats</i>	Jordi Carreras	Veus i suport tècnic
		Pitu Do Santos	<i>Ruta 66</i>
		Moisès Bruch	<i>La Moixiganga</i>
		Marc Alves Emilio Casado	Cinèfils
		Pere Bagué	<i>El patge en antena</i>
		Nil Marbà	<i>La Novetat</i> <i>The influencers</i>
		Tònia	Veus
		Francesc Busquets	Veus

D'esquerra a dreta: Abel Feliu, Sergi Pol, Albert Rabujent, Eduardo Vera i Eloi Guerrero

PROGRAMA D'ANIVERSARI "10 ANYS EN 10 HORES" (19 DE MAIG DEL 2018)

- 1 Equip del programa "10 anys en 10 hores"
- 2 Jordi Arbat i Albert Montalbán ("Cara B")
- 3 Companys de Ràdio les Planes
- 4 La Rosa Valentí, com altres veïns, felicita la ràdio
- 5 Serendip, en directe per Ràdio Bonmatí
- 6 Gerard Pol, Xavi Pidemunt i Marc Alves
- 7 Xavier Sarsanedas, Helena Gorgoll, Josep M. Quer i Adam Domènech
- 8 Xavier Sarsanedas, Elena Gordillo i Gerard Pol, amb Josep M. Quer
- 9 Bufant les espelmes del 10è aniversari

Les Masies

CAN VERÒNIC (CAN BARÒNICH)

La idea que van tenir l'any passat els membres de l'actual Associació Escola d'Art de Bonmatí, de reproduir a través d'obres artístiques diferents llocs del poble, va venir acompanyada de la iniciativa de publicar una revista que inclogués els seus quadres juntament amb textos sobre la història de cada un dels llocs i dels masos pintats. És així com es va iniciar tot un treball de recerca per donar a conèixer un conjunt d'històries, generals i particulars, relacionades amb cada imatge reproduïda. L'espai destinat a cada text, però, va fer que quedessin en el tinter moltes coses per explicar, i és per això que aprofitem les pàgines de L'Amic per ampliar aquells escrits.

De la dotzena de masies incloses en aquella revista, comencem per can Verònic, i esperem que en pròxims números puguem anar parlant de la resta. Agraïm d'entrada el testimoni de la Dolors i en Francesc Serinyà Garriga i la col·laboració dels seus familiars per a l'elaboració d'aquest article.

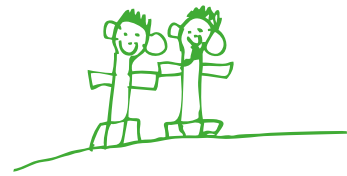
Can Verònic al segle XXI

Deixant enrere el cementiri i la zona urbana de Bonmatí, en direcció a la Pera i Sant Climent d'Amer, trobem can Verònic (*Baronich* en la documentació antiga), masia que data de l'edat mitjana i que encara avui conserva el seu estat original, sense reformes perceptibles. Formant part de la mateixa finca que can Tulsà i la Fundaria (avui

desapareguda), tenia a tocar una antiga pedrera. "El meu pare tenia una pistola reglamentària. Com que era l'encarregat de guardar la dinamita que feien servir per a les voladures de la pedrera, la Guàrdia Civil n'hi va deixar una", recorda en Francesc Serinyà Garriga. De la pedrera extreïen "una pedra blanca" que s'aprofitava tam-

bé per fer calç –"En Tura de la Cellerera qui venia a fer la calç"– en el forn que hi havia allà mateix. A can Verònic, quan sentien el crit "A foc!", ja sabien que calia posar-se a cobert pel risc que caigués algun resquilló de la barrinada: "Fins i tot el gos, quan sentia l'avís, espantat, corria a amagar-se! Es posava sota qualsevol moble, i teníem feina a fer-lo sortir!" Qui havia freqüentat també la pedrera era en Joan Rajolet (Joan Salavedra), que hi anava a buscar pedra: "Una vegada –explica la Dolors Serinyà Garriga– el carro li va quedar encallat en un forat i en Joan no parava de renegar. L'avia mirava de tranquil·litzar-lo, perquè veia que pujaven dos capellans, però no se'n va sortir... Els mossens el van ben renyar; ara, això sí, no el van pas ajudar!" Explotada per diferents companyies, "l'últim empresari que va treballar a la pedrera va ser l'Emili Caula, de Sant Gregori".

Precisament de Sant Gregori havien vingut cap a l'any 1918 en Joan Serinyà Collell i la Dolors Salvans Fàbregas, per instal·lar-se com a arrendataris a can Verònic. Tot i que per aquella època des de la central del molí del Llor, als peus de can Bonmatí, ja es generava energia

Maig del 1982

elèctrica per abastir les fàbriques de la Colònia i les mines i fins i tot Anglès, a les cases de pagès no hi arribava el corrent. "No vam tenir llum fins l'any 1963", concreta en Francesc. "Quan hi va haver llum, llavors es va poder posar una bomba per pujar aigua de la font", aclareix la Dolors. La font, avui desapareguda, era a la vora del camí que mena cap a can Costa.

En Joan Serinyà i la Dolors Salvans van tenir dos fills: l'Anicet i la Carme. La Carme es va casar amb en Fèlix Garangou i van anar a viure a la Colònia, i l'Anicet va contraure matrimoni amb la Laura Garriga Garriga, de can Patllari —masoveria de ca l'Anglell— de Sant Julià, amb qui van agafar el relleu al capdavant de can Verònic, on també hi van néixer els seus dos fills: la Dolors i en Francesc.

Inicialment can Verònic depenia de la parròquia de Sant Julià, però a partir d'un moment determinat totes les cerimònies religioses de la família van passar a fer-les a l'església de la Colònia: "A mi —diu en Francesc— em van batejar a dalt, a l'església de Sant Julià, però la comunió ja la vaig fer a la

capella dels Bonmatí." Propietaris, encara avui en dia, de can Verònic i altres masos propers, els Bonmatí van mantenir les seves propietats en règim de masoveria amb explotació agrícola fins que la forta competència de la indústria va fer entrar en declivi aquest sistema d'arrendament. "Amb la família Bonmatí sempre hi havia hagut molt bona relació, i encara l'hi tenim ara —assegura en Francesc—. Doña María Teresita havia posat molt interès perquè els metges ens poguessin atendre a Barcelona tant a la meva mare com a mi."

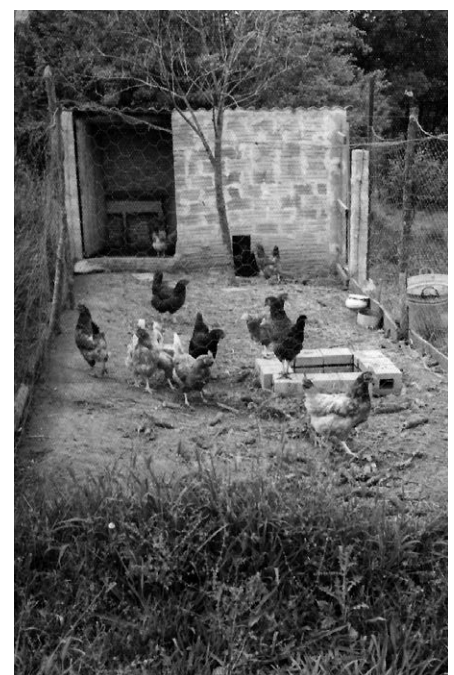
Els seus mitjans de subsistència eren la terra i bestiar. "Teníem els dos camps que hi ha darrere de la Fundició i, a l'altra banda del canal de la Fundaria, hi teníem els camps de regadiu." "Quan arribava el temps de batre —explica en Francesc—, em feien passar per les cases per avisar del dia i l'hora que quedàvem que hi anirien. Els que venien amb la màquina de batre eren els de can Costa [can Sidro], sobretot en Pere i en Joan. I també havia vingut algú de can Boles d'Amer i l'Albó d'Anglès. En aquell temps ens aju-

Maig del 1982

dàvem molt els uns als altres: amb can Tulsà, can Costa, la Rovira, els Vidals, la Canova, can Moner, can Nyony... I quan acabàvem de batre, es feia una festassa!"

De l'activitat de les mines que hi havia hagut muntanya amunt, en Francesc recorda que a can Verònic hi va quedar molta ferralla: "Hi van deixar tot de coses de ferro; hi havia una mena de molí de vent i altres eines que jo no sabia què eren. L'Àngel ferrer [l'Àngel Sidera Salavedra], quan li faltava alguna cosa, pujava i mirava a veure què en podia treure."

El galliner

El gos

Tot i no viure en l'abundància, la vida a les masies eren plenes de detalls de generositat —“A la mainada de Reverter, quan passaven per casa, l'àvia sempre els donava pa, i marxaven contents!”, comenta la Dolors— i can Verònic no en va ser una excepció, al contrari: “Els avis havien acollit la Maria Costa,

una nena d'onze o dotze anys que els feia de mainadera cuidant l'Anicet i la Carme. La Maria es va quedar a can Verònic fins que es va casar i se'n va anar a viure al Maresme. En temps de la guerra, el seu home va marxar al front i va morir a la batalla de l'Ebre, i la Maria va quedar vídua i amb dos fills. En aquell temps això era molt dur. Llavors a can Verònic li van acollir el fill petit, en Manel Hereu, que va viure a la casa com un més de la família fins que va fer 14 anys i se'n va tornar al Maresme.”

Can Verònic era una de les cases de Sant Julià més properes a la Colònia i els masovers s'hi desplaçaven sovint, ja que era on mantenien la vida social i comercial. “Moltes vegades —recorda en Francesc— aprofitava els camions de la pedrera per baixar fins a la plaça de la Colònia. També hi anava amb una bicicleta que em van adaptar perquè pogués pedalar. Però quan vaig ser més gran, ja vaig tenir una Guzzi 49 cc. Aquesta moto va ser mítica, en tenien una a gairebé totes les cases de per

aquí...” “Si havíem d'anar més lluny, llavors agafàvem el tren. Per exemple, jo —explica en Francesc—, quan anàvem a jugar a futbol a fora, hi anàvem en tren.”

Els anys setanta van ser l'època d'auge de la llet embotellada, i les masies del voltant no en van quedar al marge: “Totes les cases de per aquí fèiem llet: nosaltres, els Vidals, cal Ros, la Rovira i can Costa. I cada dia baixàvem els bidons fins al cementiri, i allà ens recollia la llet el camió de la RAM de Vidreres.” El pla del cementiri de Bonmatí era el lloc de trobada per fer totes les transaccions amb vehicles de càrrega: “El camí que pujava amunt no era gaire bo, i tant si havíem de comprar palla com raïm, o el que fos, amb els camions sempre quedàvem allà.”

“Els meus pares —diu en Francesc— van ser els últims de la família que hi van viure, a can Verònic.” Amb el pas del temps, la distància entre can Verònic i el nucli de Bonmatí es va anar escurçant, i ara podem considerar que el mas està a un pas del poble. Un pas que van fer l'Anicet i la Laura a principis dels anys vuitanta per deixar de viure “a pagès” i traslladar-se definitivament a la seva nova, i última, casa, a prop de l'església nova de Bonmatí.

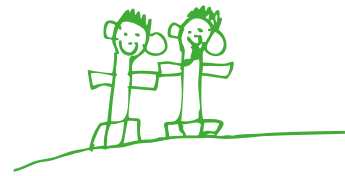
Mei Brescó Esteve

Interior de la casa

La bassa de davant la casa

Rosa Busquets Hortal

El temps passa per a tots i en molts moments de la vida s'han de prendre decisions. En aquest cas, parlem de l'hora de deixar la teva feina de sempre i donar pas a altres generacions que la vulguin continuar fent. Una etapa en què ens encarem a la vida d'una altra manera i mirem més per nosaltres mateixos.

La Rosa Busquets Hortal, nascuda el 30 de juny de l'any 1955 al Coll (municipi de Susqueda), després de 43 anys, ha posat fi a la seva vida laboral vinculada al seu establiment d'estètica i perruqueria de Bonmatí.

–D'on va sortir aquesta vocació per la perruqueria?

–Quan era petita i demanava als Reis què volia, sempre volia rulos i una pinta, i la meua mare em deia: "Sempre el mateix?". Després jo hi afegia un assecador, i cada vegada m'animava més a demanar aquest tipus de coses. Després vaig ensopegar que una meua cosina es va quedar una perruqueria a Osor, el meu poble, i em va demanar que hi anés a rentar caps, i així vaig començar als 11 anys. La meua cosina va ser la que em va anar ensenyant què i com ho havia de fer, primer rentant caps i després posant algun tint...

–Va seguir alguna mena de formació?

–Als meus pares els hauria agradat que hagués estudiat, però a mi no m'agradava. La meua passió era la perruqueria, no pensava en res més. La meua cosina em va animar perquè anés a l'escola de perruqueria, que en aquell moment es deia Henry Colomer, de Girona. Després del curs de perruqueria, vaig continuar un temps amb la meua cosina, però ella em deia que si volia ser perruquera havia d'anar a un lloc que pogués treballar tota la setmana. Llavors vaig saber que l'Antònia i en Joan Esqueu d'Anglès buscaven algú i m'hi vaig presentar. M'hi vaig estar

allà, amb ells, quatre anys. Hi vaig estar molt a gust, m'estimaven molt, era com la meua casa. També hi vaig tenir una molt bona companya de feina, la Teresa de Figueres.

–S'havia plantejat mai fer alguna altra cosa?

Mai. Al contrari. Sempre tenia por pensant que aquesta feina em pogués fallar i que n'hagués de fer una altra. Estava convençuda que no en sabia fer cap més.

–I com va anar el salt a tenir una perruqueria pròpia?

Quan vaig saber que una noia de Bescanó necessitava algú per suplir-la per un embaràs, llavors vaig pensar que era una bona oportunitat per agafar-ho jo sola i agafar més seguretat, i vaig estar quatre mesos a Bescanó, amb la Teresa Rubirola. I després d'allà ja va venir el meu casament i vaig obrir la perruqueria aquí, a Bonmatí.

–I per què a Bonmatí i no en un altre lloc?

El meu amor era en Pol [Ernest Pol] i als meus sogres els feia il·lusió que visquéssim aquí. A nosaltres també ens va semblar bé de venir aquí a viure-hi. Llavors va ser el moment de muntar una perruqueria. Vaig trobar aquest raconet a la plaça i aquí em vaig instal·lar.

–I la perruqueria encara hi és...

Sí! En aquesta part alta del poble, hi havia pocs establiments: el meu, el de

la Maria Pagès, el Banc Atlàntic i poca cosa més. I l'únic que ha aguantat de tots ha estat el meu. Sempre he tingut la perruqueria al mateix lloc.

–Com s'explica que en un poble de poc més de mil habitants hi hagi quatre perruqueries?

La perruqueria és un ofici apassionant i divertit. No es necessita un local molt gran i tampoc fer-hi una gran inversió, començant a poc a poc vas creixent. Suposo que això ha fet animar la gent del poble a muntar perruqueries, sense deixar de pensar en els habitants que som. Em pregunto si les noves generacions de perruquers tindran feina...

–Quaranta-tres anys en el mateix ofici, donen per experimentar molts canvis, no?

He estat una persona de poques ambicions, molt conservadora i molt tradicional. Tampoc he estat una persona que m'he avançat massa amb les noves tecnologies. La tecnologia no m'ha agradat mai, i sempre he fet servir unes eines que, per dir-ho d'alguna manera, ara han quedat antigues. Sempre vas

mirant de posar-te una mica al dia, sobretot en colors i aquestes coses, però no he sigut mai una d'aquestes persones tan innovadores.

–I quaranta-tres anys també donen per tenir molta clientela, no?

He estat molt contenta amb la meua clientela. No pretenia ser una perruqueria gran, amb molta gent treballant-hi. Era la "meua" perruqueria. He tingut unes dues-centes clientes, i en aquests anys, si no m'he descomptat, se me n'han mort seixanta-sis, les tinc totes apuntades. Ara, això sí, quants caps he pentinat, això no ho sé... Sempre hi ha hagut gent de pas o gent esporàdica, però el que m'ha mantingut la perruqueria ha estat la clientela fixa i sobretot les àvies. Les àvies hi són totes les setmanes. Me les he estimat molt i hem tingut sempre molt bona relació.

–En una perruqueria, la clientela sempre té temps d'explicar moltes coses, no?

[Riu] Sens dubte, sempre s'ha dit que les perruqueres tenen fama de ser les més xafarderes i de ser una de les pri-

meres fonts d'informació abans que la premsa escrita, la ràdio o fins i tot la televisió. Senzillament, la gent sempre hi diu la seva.

–I ara qui pentinarà a la perruquera?

Tinc moltes amistats que són perruqueres!: les que feien perruqueria amb mi quan estudiava, a la família hi tinc perruqueres... i si hagués d'anar amb una altra d'aquí, del poble, suposo que em pentinarien com a qualsevol clienta, no? [riu] La veritat és que em tenyeixo jo sola. Únicament vaig a la perruqueria per tallar-me els cabells, per tallar sí que haig de buscar que m'ho faci algú altre...

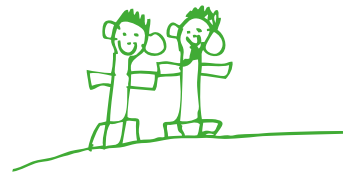
–Aquest ofici vol molta dedicació, a part de les hores d'atenció al client?

Si vols innovar, els dilluns, que és el dia de festa, l'has d'aprofitar per fer algun curs, i es pot dir que aquell dia pràcticament també el treballes...

–Com va anar la decisió de plegar de la vida laboral?

Ja feia uns anys que anava dient que miraria com em quedava la jubilació,

i finalment aquest any ho vaig mirar i vaig decidir que esperaria un parell d'anys més, que és el que em tocava. Però ja havia parlat amb la Lourdes i l'Amanda, i quan els vaig dir que no plegava, llavors elles em van dir que ja s'havien fet a la idea i que el tras-pàs havia de ser aquest any o res. Vaig pensar que aquest tren passava i també que tinc el pare que té 90 anys i jo també em vaig fent gran... i vaig decidir d'acceptar el relleu amb l'Amanda i la Lourdes.

—I un cop va haver estat presa la decisió, hi va haver reaccions...

La meva família va estar molt contenta de la decisió, però a mi m'entristia molt. No m'hi acabava de veure. A més, encara que amb la gent del poble ens seguíssim veient, em sabia greu. Les clientes van tenir reaccions molt diverses: n'hi va haver que em van dir que em trobarien molt a faltar, n'hi va haver que van dir que s'havia de donar pas al jovent... Jo suposo que d'aquí a un temps estaran contentes d'haver canviat, perquè tot ha d'anar canviant!

Per a les clientes fixes els vaig fer una poesia, perquè la tinguessin de record.

—I ara?

De feina no me'n falta pas: tinc la casa d'aquí, tinc la casa d'Osor, tinc l'avi que té 90 anys... Aquest estiu hem estat preparant el casament del meu fill. I esperem tenir salut per poder fer alguna cosa amb el meu home...

Gerard Pol Busquets

Bonmatí, un poble veí del meu, que mai hi havia estat. Va ser quan d'en Pol em vaig enamorar i m'hi vaig instal·lar fa 43 anys. Molt a gust estic aquí!

El 24 de desembre del 1975, sent jo molt joveneta, la perruqueria vaig obrir. Una il·lusió començava per mi! Tot un sortit de clientes vaig aconseguir, unes molt fidels per seguir, fins que la mort les va separar de mi. D'altres esporàdicament, algunes només de pas, però juntes hem celebrat festes especials, casaments, batejos, comunions, festes majors, nadals, jubilacions i, per què no, les defuncions!

Avui també és especial, perquè arriba el dia de la meva jubilació. Això no vol dir que em vulguí acomiadar, però sí que de veritat us dono les gràcies a tots i totes, nois i noies, i en especial a les àvies, les més fortes de totes les setmanes!

Això no és un comiat per sempre! Seguiré vivint aquí, ens saludarem i riurem juntes els anys que ens doni el destí.

Fins sempre, que tingueu un bon record de la vostra perruquera. Moltes gràcies!!!

Rosa

Les campanes

El dia 21 d'abril passat es van tocar manualment més de 1.000 campanes a tot Europa per reivindicar que el toc de campanes i la feina manual que s'hi ha de fer siguin declarats Patrimoni Immaterial de la Humanitat per la Unesco. El so de les campanes, que en l'actualitat sovint aixeca polèmiques, ha estat durant segles un referent indispensable lligat a la vida quotidiana de les poblacions: a part de convocar als actes religiosos, eren un mitjà de comunicació per anunciar, a base de tocs, vols o repics, qualsevol esdeveniment d'interès general, com ara un bateig, una defunció o un casament, o per advertir d'un incendi o avisar de l'apropament d'una tempesta.

El campanòleg i pianista Blai Ciurana comenta: "Durant la Guerra Civil es van destruir el 80% de les campanes de les comarques de Girona. En molts casos, se'n van fer altres de noves, però aquest patrimoni original es va perdre. Als anys setanta i vuitanta va aparèixer la mecanització i a partir dels noranta va ser l'època d'or de l'electrificació i van quedar anul·lats tots els tocs tradicionals."¹

Blai Ciurana i Abellí (Fornells de la Selva, 1995) va dedicar el seu treball de recerca de Batxillerat a "Les campanes del Gironès" (2013) i ha acabat inventariant les campanes del Gironès i part de la Selva. És a partir de les fitxes realitzades per Ciurana que Mn. Martíà Brugada va redactar, l'agost del 2017, el text que serveix de base per a aquest reportatge, el de les campanes de les parròquies de Sant Julià del Llor, Bonmatí i Constantins.

SANTA MARIA DE BONMATÍ

Al campanar de l'església parroquial (situat al sector de llevant de l'església) no hi ha cap campana. Sí, en canvi, hi ha instal·lats uns altaveus des d'on s'emeten el so enregistrat de diverses campanes connectades amb un rellotge digital que hi fa sonar un fragment de la melodia de l'Ave de Lourdes cada quart. I, a cada hora, s'emeten la melodia sencera i el toc de les hores corresponents.

"La instal·lació de campanes es va fer amb motiu de la commemoració dels 25 anys de la creació de la Parròquia de Bonmatí [1998]. Va ser una iniciativa de la Parròquia acceptada per l'Ajuntament del poble que va comptar amb la col·laboració d'empreses i entitats així com de gent de la Parròquia. [...] Tot i que hi ha hagut una minoria que s'ha manifestat en contra de la instal·lació de les campanes, la major part dels veïns del poble no solament hi estan d'acord sinó que els produeix alegria i satisfacció, en molts casos, en haver-se fet realitat un antic desig."

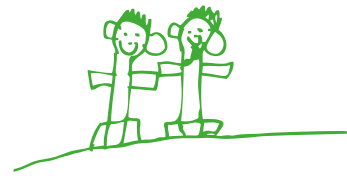
Consell Parroquial (L'Amic, núm. 17, desembre 1999, pàg. 12)

Al campanar de cadireta de la capella (a la façana de l'església, a llevant) de la Colònia hi ha una campana, encara no inventariada. Porta els noms de Carme i Pilar i fou un obsequi que es col·locà a l'església cap al 1941.

La campana de la capella de la casa Bonmatí, anomenada Carme i Pilar, va ser donada per Joan Surroca, que va posar a la campana el nom de les seves filles.

1. Extret de l'article "Tradició o soroll?", de Bàrbara Julbe (La Vanguardia, 5 de març del 2018).

SANT JULIÀ DEL LLOR

El campanar està situat damunt la façana (a ponent de l'església). És d'espadanya (dit també de cadireta) amb doble obertura, si bé se li construí un teulat que s'allarga cap a llevant, damunt de l'església. A les obertures hi pengen dues campanes. L'inventari es va realitzar el 12.08.2017.

El campanar anomenat d'espadanya, de cadireta o de paret, consisteix en un mur aixecat sobre una de les parets de l'edifici, generalment la façana principal, amb una o més obertures per allotjar-hi les campanes. A la foto, el campanar de l'església de Sant Julià.

I. JULIANA. Penja de l'obertura de tramuntana. El diàmetre de la boca és de 76 cm, l'alçada de la campana és de 63 cm i el seu pes és d'uns 250 kg. Fou fosa a Vic, a can Miquel Forcada, l'abril del 1886. Les inscripcions hi diuen: "A FULGURE ET TEMPESTATE LIBERA NOS DOMINE (dels llamps i dels temporals, allibereu-nos, Senyor) – LEONE XIII PONTIF. REGNANTE (regnant el papa Lleó XIII) – THOMAE SIVILLA DIAEU. ESPISCOP. (Tomàs Sivilla, el nostre bisbe) – AN. DOM. MDCCCLVI MENS APRIL (l'any del Senyor 1886) – MICHAEL FORCADA VIVENCIS FUSSIT (Miquel Forcada de Vic l'ha fosa) – JOAQUIM MINISTRAL PAROCUS HOC BENEDIXIT CYMBALU SUB NOMINIBUS JULIANI M., MARIAE ET AGUSTINI (Joaquim Ministral, rector d'aquí, beneí la campana amb els noms de Julià, màrtir, Maria i Agustí). PATRIXIS LAURENTIO RIUBRUGENT ET JOACHIMA TRIAS (padrins: Llorenç Riubrugent i Joaquina Trias). En relleu hi ha les figures d'una creu, de la Mare de Déu, de sant Julià i de sant Agustí. Té unes anses dobles i s'utilitza pels tocs litúrgics i pel toc de les hores (si bé el rellotge està desactivat). Té un jou de fusta amb capçal de pedra. El mecanisme de toc és un martell elèctric. La nota musical que emet és un Do 4.

II. MARIA GRÀCIA. Penja de l'obertura de migdia. El diàmetre de la boca és de 40 cm, l'alçada és de 33 cm i pesa uns 40 kg. Fou fosa a can Coromina d'Olot. Les inscripcions hi diuen: 1733 – AVE MARIA GRACIA PLENA. CORO. FONEDOR. En relleu hi ha les figures de sant Miquel, sant Julià i sant Agustí. S'utilitza pels tocs litúrgics i pels tocs dels quarts (si bé el rellotge està inutilitzat). Té un jou de fusta. La nota musical que emet és LA # disminuït.

"Les campanes de Sant Julià del Llor són les úniques que en aquesta contrada van salvar-se de l'esperit destructor de la guerra. L'aram de les campanes de Vilanna, Constantins, les Serres, Bonmatí, Anglès, la Celler, Amer, etc., fou convertit a les fonderies en armes i projectils mortífers. El bon criteri de la gent de Sant Julià associat a les dificultats que el 1936 comportava el fet de ser transportades des del cim de la muntanya, van ser motius suficients per alliberar-se de l'esperit destructor, tot i haver de romandre callades durant els trenta-dos mesos que va durar la guerra."

Benet Valentí (L'Amic, núm. 15, desembre 1998, pàg. 27)

"El capvespre del 22 de febrer de 1983, les centenàries campanes de l'església de Sant Julià del Llor, amb un repiqueig alegre i joiós, anunciaven la bona nova que feia uns moments s'acabava de produir a Barcelona: el Parlament de Catalunya havia aprovat la independència de Bonmatí i Sant Julià del Llor, que fins aleshores havien pertangut al municipi d'Amer."

Benet Valentí (L'Amic, núm. 15, desembre 1998, pàg. 26)

SANT VICENÇ DE CONSTANTINS

Dintre del terme municipal de Sant Gregori, té el campanar situat damunt la façana (a ponent de l'església). És d'espadanya (dit també de cadireta) amb doble obertura, si bé se li construí un teulat que s'allarga cap a llevant, damunt de l'església. L'inventari de les dues campanes es va fer el 02.08.2017.

I. MARIA GUARDA LA TERRA

Penja a l'obertura de tramuntana. El diàmetre de la boca és de 48 cm, l'alçada de la campana és de 42 cm i el seu pes és d'uns 80 kg. Fou fosa a can Barberí d'Olot el 1952. Les inscripcions hi diuen: MARIA GUARDA LA TERRA. BARBERÍ FUNDIDOR OLOT. També hi ha una creu. Té unes anses senzilles, s'utilitza pels tocs litúrgics, té un jou de fusta per poder vogar (amb capçat de ferro). El mecanisme de toc és una palanca per vogar amb corda (des de la planta de l'església) i una corda lligada al batall per repicar des de la mateixa campana. La nota musical és LA 4 augmentat.

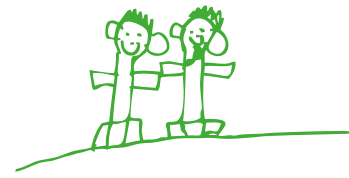
II. FRANCESCA, JOANA I LLUÏSA

Penja a l'obertura de migdia. El diàmetre de la boca és de 67 cm, l'alçada de la campana és de 56 cm i pesa uns 150 kg. Fou fosa a can Barberí d'Olot el 1952. Les inscripcions hi diuen: FRANCISCA JUANA LUISA – CONSTANTINS AÑO 1952 – A. M. D. G. (per a major glòria de Déu) – FUÍ BENDECIDA REGENTANDO LA PARROQUIAL RDO. JUAN PAGES PONS PBRO. – SIENDO OBISPO DE GERONA EL EXMO. RDMO. SR. DR. JOSE CARTAÑA INGLES – BARBERI FUNDIDOR OLOT. També hi ha una creu. Té unes anses dobles. S'utilitza pels tocs litúrgics. Té un jou metàl·lic per vogar. Es troba en bon estat de conservació. Té una palanca per vogar amb una corda per accionar-la des de la planta baixa de l'església. La nota musical que emet és un DO 4 augmentat.

“Seríem molt injustos si deixéssim en l'oblit un altre tipus de campana que durant molts anys tingué un protagonisme entre els obrers de Bonmatí. Des del 1900, que la raó social Joaquim Estrany Fills va començar a fer rutllar la vida industrial d'una colònia a mig fer, fins a arribar a l'any 1962, hi van haver unes campanes a les fàbriques cotoneres que van tenir puntualment la missió de fer saber als obrers que s'apropava l'hora d'emprendre el treball d'una nova jornada. Ho comunicaven als treballadors mitjançant dos tocs espaiats de mitja hora un de l'altre. Més que campanes, allò eren campanetes que tenien un so esquerdat com una esquella. Però malgrat això menaven la pressa a tothom, especialment a aquells que amb el cor mig adormit creuaven la plaça tot just cordant-se els pantalons, i a les dones, que havien d'acudir a la fàbrica deixant la casa condicionada i la mainada condeïda. Però aquest dringar lent i sense harmonia es convertia en un sonar ràpid i impacient quan alguna nit hi havia un conat de foc a la fàbrica o, com en els anys 1919 i 1940, quan van alertar la gent que les aigües traïdorament estaven a punt d'entrar a la Colònia pel lloc on ningú no esperava: per darrere les fàbriques. Un altre tipus de campana fou la campaneta de l'estació del carrilet, que amb un so agut i clar avisava puntualment els bonmatinencs quan el tren empenia la sortida d'Anglès o de Bescanó.”

Benet Valentí (*L'Amic*, n. 15, desembre 1998, p. 27)

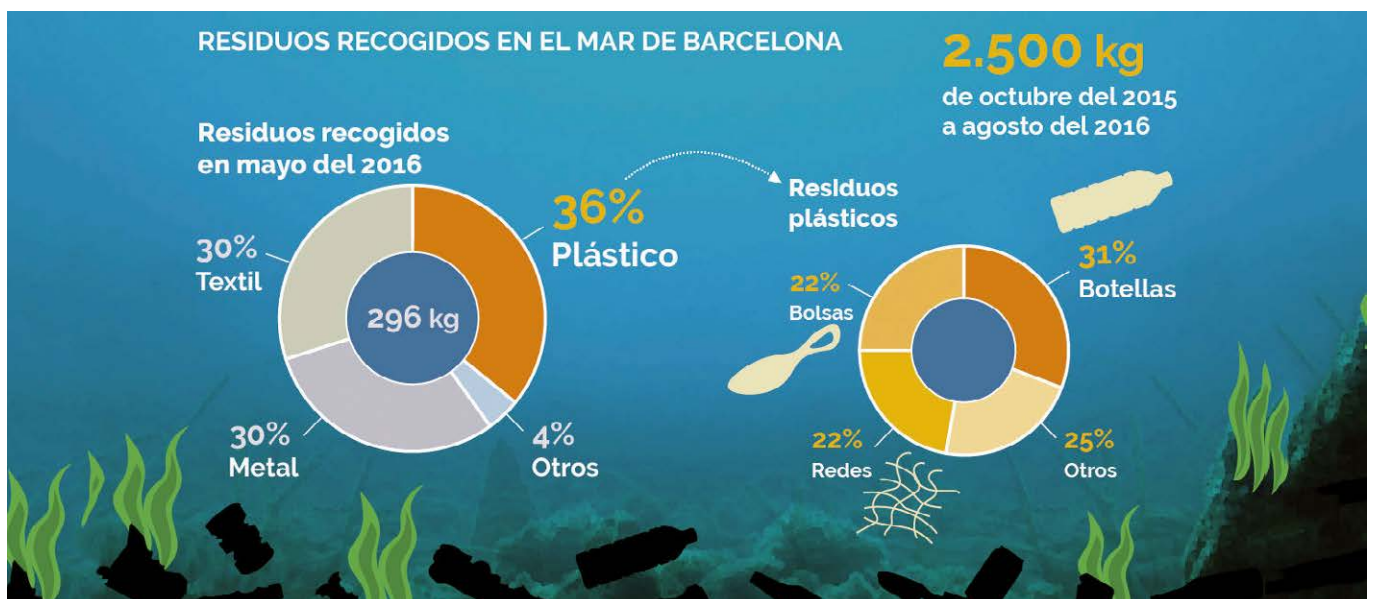
Malauradament, d'aquestes campanes no n'ha quedat cap testimoni.

Plàstics al mar, una ruïna per a tots

L'ús massiu de plàstics és una amenaça per als ecosistemes aquàtics i un risc per a la salut, però també és una ruïna econòmica que ara comença a fer-se visible.

L'invent del plàstic és fantàstic i ens ha facilitat molt el nostre estil de vida, però l'hem de fer servir de manera molt més responsable. Els plàstics d'un sol ús no són una bona opció per a l'ambient, ja que molts d'ells s'acumulen al mar i ens estan arribant fins i tot als pulmons i a la taula en forma de micropartícules presents en l'aire que respirem, en l'aigua que bevem, en els aliments que mengem... Possiblement tinguin un impacte en la nostra salut que hores d'ara encara és força desconegut.

Font: www.elperiodico.cat/ca/extra/20160922/deixalles-mar-barcelona-5390243

Per a frenar aquesta proliferació de plàstics, la Comissió Europea (CE) està promovent una directiva que estreny el setge als plàstics d'un sol ús:

- Quan hi hagi una alternativa assequible, els productes de plàstic d'un sol ús seran retirats del mercat; aquesta prohibició s'aplicarà als **bastonets de les orelles**, als **coberts i plats** de plàstic, a les **palletes** de plàstic, als **bastonets per remoure begudes** i als **bastonets per lligar-hi globus inflables**; tots aquests materials hauran de ser fabricats amb materials sostenibles. Només es podran comercialitzar **recipients de begudes** fets de plàstic d'un sol ús si taps i tapes hi romanen enganxades.
- **Obligacions dels productors:** Els productors hauran de contribuir a cobrir els costos de la gestió i neteja dels residus i de les campanyes de sensibilització pel que fa als **recipients alimentaris**, als **envasos** i **embotcalls** (per exemple de patates fregides i l·laminadures), als **gots i envasos de begudes**, als productes del tabac amb filtres, com ara les **burilles** de les cigarretes, a les **tovalloletes humides**, als **globus inflables** i a les **bosses de plàstic lleugeres**. La indústria també rebrà incentius per desenvolupar alternatives menys contaminants.
- **Objectius i recollida:** Els estats membres estan obligats a fer reciclar el 90% de les ampolles de begudes de plàstic d'un sol ús d'aquí al 2025 mitjançant, per exemple, sistemes de consigna i reemborsament.
- **Etiquetatge:** Alguns productes hauran de portar una etiqueta clara i normalitzada que indiqui la manera com s'eliminaran els residus que generin, l'impacte negatiu que puguin tenir en el medi ambient i la presència de plàstics; això s'aplica a les **compreses higièniques**, a les **tovalloletes humides** i als **globus inflables**.

Font: www.monempresarial.com/2018/06/13/europa-declara-la-guerra-al-plastic/

A tall d'exemple es calcula que cada any es generen 30.000 milions de burilles de tabac a Europa. Una burilla és molt contaminant i una sola pot contaminar 500 litres d'aigua. El cost d'eliminar-les l'hauran d'assumir les empreses productores o els seus consumidors. Segons la meua opinió, segurament els fabricants incrementaran el preu per tal de cobrir les despeses que generi la gestió d'aquests residus.

Una part important d'aquests plàstics corresponen als arts de pesca, i per aquest motiu la CE també està preparant una normativa sobre el seu ús i la seva gestió.

També caldria esmentar l'impacte dels plàstics sobre la fauna marina i sobre les aus, que els confonen amb el seu aliment. Molts residus de plàstic es fragmenten en micropartícules que provoquen la mort per asfíxia, quan s'introdueixen en les brànquies i dificulten l'entrada d'oxigen, o per inanició, quan entren dins els tubs digestius i impedeixen l'entrada d'aliment. Convé remarcar que si els plàstics no són biodegradables tampoc es poden digerir i, difícilment, eliminar. Aquestes partícules passen dels herbívors als carnívors, i d'aquests, als nivells tròfics superiors, com ara quan els humans mengem peixos com per exemple tonyina, rap, lluç o bacallà.

Font: <http://ambientedemimundo.blogspot.com/2016/10/cuidado-de-nuestro-medio-ambiente.html>

La finalitat, doncs, d'aquesta directiva europea és una millora ambiental i un estalvi econòmic perquè evitarà l'emissió de 3,4 milions de tones equivalents de CO₂ (el principal gas responsable de l'efecte hivernacle i de l'increment de la temperatura global del planeta). També evitarà danys ambientals quantificats en uns 22.000 milions d'euros d'aquí al 2030 i estalviarà als consumidors uns 6.500 milions d'euros.

Font: allyouneedisbiology.wordpress.com/2017/06/11/impacte-brossa-marina/

LES ESPÈCIES MÉS PERILLOSES DEL MEDITERRANI

Recordem que el nostre planeta és casa nostra, és la llar de tota la humanitat. Malmetre els ecosistemes és perjudicar-nos a nosaltres mateixos i hipotecar les generacions futures. Cadascú de nosaltres, amb les seves accions, hauria de contribuir a mantenir en bon estat l'entorn natural.

Marta Cos Sagué

Font: www.microsiervos.com/archivo/ecologia/especies-mas-peligrosas-mediterraneo.html

Opinió

LA CONTAMINACIÓ DE BONMATÍ I LA SALUT DE LES PERSONES

El reciclatge de bateries de plom és una activitat industrial que la legislació ambiental i el mateix Departament de Territori i Sostenibilitat classifiquen com a perillosa "gestió de residus perillosos".

Aquesta activitat l'està duent a terme al nostre poble, a molt pocs metres de zona habitada, la indústria multinacional Exide Technologies Recycling, SL. Alguns dels residus que genera aquesta indústria són contaminants altament perillosos per a la salut: el plom especialment, però també altres metalls pesants com arsènic, bari, cadmi, coure, zenc..., així com alguns COV (compostos orgànics volàtils) qualificats com a carcinògens com el butadiè i el benzè.

Les persones podem ingerir aquests contaminants a través de l'aire que respirem, de la pols dels camins, de l'aigua que bevem, de les verdures conreades en horts que continguin un excés d'aquests compostos...

Des de fa uns anys, un grup de veïns del poble, conscients dels efectes nocius d'aquests contaminants, susceptibles de posar en perill la salut de les persones, i enormement preocupats pels nombrosos i sovintejats episodis de forta pudor metàl·lica en l'aire que arriba a les nostres cases, estem treballant, en col·laboració amb l'ajuntament, amb l'objectiu de conèixer, amb dades contrastades i objectives, quin és el nivell de contaminació que estem patint i fins a quin punt aquest pot afectar la nostra salut i la dels infants del poble. (La gent més gran deurà recordar que a l'entorn de l'any 1983 es van detectar casos positius de plom en sang en les analítiques d'alguns alumnes de l'escola. Des d'aleshores, que nosaltres tinguem coneixement, no s'han fet controls analítics de plom en sang a la població).

L'afany i el treball de moltes persones en aconseguir aquest propòsit ve de molt lluny. Molts recordareu pancartes, articles als diaris... d'èpoques passades. Algunes han persistit en l'esforç, de manera incansable, fins al dia d'avui; altres van desistir, per cansament i frustració, en veure gairebé sempre rebutjades les seves peticions. A tots hem d'agrair el seu esforç que ha permès que aquest afany de superació segueixi encara viu.

Des del 2015, quan es va iniciar el darrer procés de renovació de l'autorització ambiental d'aquesta empresa, hem treballat sense fer enrenou, amb la voluntat clara de no crear neguit ni alarma entre la població, convençuts que les

administracions implicades (Territori i Sostenibilitat, Salut, ACA...) atendien les nostres més que raonables peticions. Malauradament no ha estat així. Per aquest motiu ens hem decidit a publicar aquest article explicant de manera resumida què hem fet i en quin punt ens trobem, doncs considerem que teniu dret a estar informats.

Tot seguit referim algunes de les actuacions més rellevants que hem dut a terme des que es va iniciar el darrer procés de renovació de l'autorització ambiental de l'empresa:

- Hem presentat tres tandes d'al·legacions diverses a la proposta de renovació de l'autorització ambiental (des 2015, nov 2016, agost 2017), de caire individual, de caire col·lectiu i conjuntament amb l'ajuntament, fent arribar la nostra preocupació i les nostres peticions al Departament de Territori i Sostenibilitat.
- Ens hem reunit moltes vegades amb l'ajuntament amb l'objectiu de traslladar-los la nostra preocupació i de proposar-los un treball coordinat en defensa de la salut al municipi.
- Hem adreçat escrits (i ens hem reunit presencialment) amb el Departament de Salut (Girona), el Departament de Medi Ambient (Barcelona), l'OGAU Oficina de Gestió Ambiental Unificada (Girona).
- Hem promogut la realització d'un estudi d'avaluació de la qualitat de l'aire en períodes de detecció d'episodis d'olor, que ha dut a terme el Laboratori del Centre de Medi Ambient de la Universitat Politècnica de Catalunya mitjançant un contracte de col·laboració tècnica subscrit amb l'Ajuntament. Els resultats de les tres darreres mostres d'aire analitzades, captades durant episodis de baixa intensitat d'olor posen de manifest que els nivells d'immissió de compostos orgànics volàtils en períodes d'aproximadament 1 hora superen el criteri de qualitat per a 24 hores (butadiè, butanol, benzè).
- Hem demanat assessorament a tècnics de la Universitat de Girona, de qui esperem el seu ajut en breu.
- Hem contactat amb l'Associació de Naturalistes de Girona, informant-los de la problemàtica i demanant el seu suport.

A continuació detallarem, de manera resumida, les principals peticions que hem adreçat a les administracions i que fins ara no han sigut ateses:

- Controls analítics de plom en sang anuals i de seguiment a una mostra de la població adulta i infantil que s'ofereixi de manera voluntària (els nens són més vulnerables als efectes del plom pel fet que en poden absorbir fins a cinc vegades més que un adult i són més sensibles als seus efectes contaminants).

Es deneguen amb l'argument de que no hi ha indicis que recomanin la necessitat d'aquests controls.

- Disposar al poble una estació de control i mesura de la contaminació de l'aire en continu. L'escola o un altre punt més proper a l'empresa podrien ser-ne ubicacions òptimes. Des que l'any 2011 es va retirar l'antiga estació de mesura que hi havia a l'escola mai més n'hem tingut cap al poble. Actualment la mesura més propera que serveix de referència es recull d'una estació ubicada a Girona. *La resposta que se'ns dona diu que la petició feta mitjançant l'al·legació, signada també per l'alcalde, no serveix i que l'ajuntament ha de tornar a fer la petició de manera formal a la Subdirecció General de Prevenció i Control de Contaminació Atmosfèrica perquè en valori la necessitat.*

- Estudis de mesura i control del nivell de contaminants continguts en mostres de sòl superficial (terra) a l'exterior de l'edifici (pati de l'escola, camí del cementiri,

horts propers a la indústria...). A l'expedient de renovació de l'autorització ambiental s'hi reconeix que 10 de les 28 mostres de sòl superficials superen reiteradament els nivells genèrics de referència de metalls (plom, bari, zenc, arsènic, coure i cadmi). També han constatat índex molt alts de contaminants en mostres de més profunditat. D'un estudi AQR Anàlisi Quantitativa de Risc fet al respecte, conclouen que els riscos toxicològics i cancerígens per a la salut humana que se'n deriven són admissibles.

Es denega la petició al·legant que la realització de controls analítics del sòl en zones externes a l'activitat no és objecte de la Resolució d'Autorització Ambiental.

- Controls extraordinaris de mesura dels focus emissors de l'empresa sense previ avís. Els establerts amb caràcter ordinari es fan sempre amb el previ coneixement per part de l'empresa.

Es denega pel fet que l'actual sistema de contractació de les mesures d'inspecció i de control no permet realitzar actuacions d'aquesta manera.

- Controls dels focus d'emissió no sistemàtica. La legislació permet (no obliga) deixar-los sense control pel fet de no ser sistemàtics (bypass emergència forn rotatiu i extracció zona cinta de serratge i filtre de mànegues). *Es desestima la petició amb l'argument que la legislació "permet" deixar-los sense control.*

- Una reunió informativa oberta a tot el poble amb participació de responsables i/o tècnics de tots els organismes implicats en el procés. *Es respon que l'ajuntament ha de tornar a fer la petició de manera formal a una altra Subdirecció dins el mateix Departament.*

El resultat d'algunes d'aquestes peticions (analítica de plom en sang, mesura de contaminants en mostres de sòl a l'exterior del recinte), de molt fàcil realització i de cost econòmic insignificant, serien molt rellevants i podrien tranquil·litzar-nos en gran mesura en el cas de resultar negatius.

Si l'administració, que té la responsabilitat de vetllar per la nostra salut, està segura que no hi ha cap perill, perquè no s'avé a realitzar aquestes proves i ens garanteix que no hi ha motiu d'alarma? No podem evitar pensar que la negativa obeeixi a la por d'obtenir mals resultats. Aquesta idea ens provoca molt més neguit i amoïnament. És el que passa quan en lloc de controls i dades objectives s'imposa el desconeixement per manca d'informació.

Hi haurà qui pensarà que som uns alarmistes, que no n'hi ha per tant, que fa molts anys que la gent del poble estem

sotmesos als efectes d'aquesta activitat i que fins ara, que sapiguem, no ens ha passat res greu. Permeteu-nos posar en dubte aquesta idea. Penseu que de la mateixa manera que els efectes nocius del tabac es manifesten a mitjà o llarg termini -facilitant l'aparició o complicant el desenvolupament de certes malalties-, amb els efectes acumulatius de les partícules contaminants ingerides lentament, dia a dia, passa una cosa similar. És el que diuen els experts. Per això, perquè ens hi juguem la salut, el bé més preuat que tots tenim, insistim a reclamar aquestes proves i no volem desistir fins a disposar de garanties concloents.

Per posar fi a aquest article, estimats lectors, conciutadans de Sant Julià del Llor i Bonmatí, exposats tots als efectes de la contaminació —per més que els episodis de pudor no us arribin amb prou força- us proposem la lectura d'un recull d'enllaços o referències informatives que poden ser del vostre interès i que us poden aportar més informació en relació al tipus de contaminació que ens afecta. Esperem que us facilitin la presa de consciència en relació a la temàtica i que plegats puguem aconseguir les garanties que demanem.

—“Intoxicación por plomo y salud”. Publicació de l'Organització Mundial de la Salut OMS. <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs379/es/>

—“Nivel de plomo en sangre”. Wikipedia. https://es.wikipedia.org/wiki/Nivel_de_plomo_en_sangre

—“La contaminación per plom a la infantesa disminueix el quocient intel·lectual”. Resultats d'un estudi fet a Nova Zelanda. <http://www.ccma.cat/324/la-contaminacio-per-plom-a-la-infantesa-disminueix-el-quotient-intellectual/noticia/2780505/#>

—“Nivel de plomo en la sangre de los niños. Lo que los padres deben saber”. Metges de l'Acadèmia Americana de Pediatres. <https://www.healthychildren.org/Spanish/safety-prevention/all-around/Paginas/blood-lead-levels-in-children-what-parents-need-to-know.aspx>

—“Entrevista a Jordi Sunyer Deu”. Cap del programa de Salut Infantil s'ISGlobal i Catedràtic de Medicina Preventiva i Salut Pública de la Universitat Pompeu Fabra. <https://www.youtube.com/watch?v=6mlAXsz-B6E>

Qualsevol senzilla cerca a internet amb els termes: contaminació per plom, contaminació de l'aire, reciclatge de bateries, contaminació i metalls pesants, Exide Technologies Recycling... us permetrà ampliar la informació.

*Grup de veïns de Sant Julià del Llor i Bonmatí
per la defensa de la Salut Pública al poble*

UNA DE LOURDES

A LOURDES HI HAVIA ANAT
UNES QUANTES VEGADES,
PERÒ MAI VAIG INTENTAR
A LES PISCINES BANYAR—ME.

PERÒ UN DIA, AMB EN RICARD,
MARIT DE REMEI ANTONER,
ELLS EM VAREN PROPOSAR
FER UN BANY BEN MATINER.

SENSE GAIRE ENTUSIASME
I MOLT POC CONVENÇUT,
AL FINAL VAN ANIMAR—ME,
I QUE NO FOS TAN PORUG.

AL NO TENIR JO CAP TRAÇA,
EN RICARD ENTRÀ PRIMER.
JA EM TROBO DINS D'UNA BASSA
GUIAT D'UN "BRANGADIER".

BEN ABRIGAT D'UNA MANTA
D'EIXUGAR I NO TENIR FRED,
M'OFEREIXEN UN VAS D'AIGUA
SENSE TENIR GAIRE SET.

ERA AIGUA DE LA PISCINA
QUE ES BANYAVA TANTA GENT
DE MOLTS DIFERENTS PAÏSOS
I D'ALGUNS MALALTS TAMBÉ.

SOC DE MENA "ESGRUPULÓS",
JA QUE A CASA MAI BEURIA
AIGUA DEL MEU PROPI COS,
I ALLÀ, COM SI FOS MALVASIA.

L'ENIGMA DE TOT AIXÒ
ÉS QUE AIGUA AMB CAP GUST ESTRANY
O D'ALGUN DESINFECTANT,
ERA BONA DE DEBÒ.

*Avel·lí Rovirola
(90 anys, exalumne de les escoles
de Bonmatí dels anys 30)*

4t concurs de Sant Jordi del Ter-Brugent

A continuació, us presentem el relat d'en Pol Ripoll Alsina, guanyador del 4t Concurs Literari Juvenil de Sant Jordi del Ter-Brugent, acompanyat de la resta de microrelats presentats per 6 joves del territori! Esperem que gaudiu!

CATEGORIA JOVES 1 (12-16 ANYS)

UNA VIDA BUIDA

Em desperto en un lloc estrany. No saber on estic, qui sóc i d'on vinc, és la pitjor sensació que es pot tenir. No sé què hi faig aquí, no sé què em passa ni què m'ha passat. Em llevo cada dia amb missatges de veu molt estranys... Una dona anomenada Katherine em comenta la seva vida i de sobte es posa nerviosa i s'apaga el mòbil.

Aquesta situació és cada matí, a la mateixa hora... Només lleigeixo, és l'única cosa que puc fer. He perdut ja la noció del temps. Sento unes veus i em quedo callada i amagada, però de sobte desapareixen... Em pregunto qui m'haurà dut aquí? On és aquesta habitació? I si soc l'elegida?... Tots els dubtes em provoquen molt mal de cap. M'estiro i miro una petita finestra que m'il·lumina. La llum és esperança i això és el que tinc, res més. Acluco els ulls sense saber quina hora és i noto com si la meva ànima marxés. Em torno a despertar amb el soroll del telèfon, ara és una trucada. Desesperada intento buscar-lo, el trobo. Encara no sé qui deu ser, però potser avui tindrà la clau de totes les meves preguntes. L'agafo i em diuen:

–“Hola, Astrid! Soc tots aquells missatges que t'han fet pensar... que t'han fet creure que fins i tot després de la mort pot haver-hi esperança.”

Marina Font Antoner (Anglès)

DIFERENTS DESTINS

Un dia unes petites i morenetes mans em van començar a crear dins una fàbrica molt fosca, bruta i amb molt de fum. Em van cosir, pintar i em van enganxar un logotip al centre d'una marca molt coneguda arreu del món.

Em van empaquetar amb altres pilotes idèntiques a mi i ens van enviar a moltes botigues de molts diferents països. Pel camí, rumiava quin seria el meu destí... Quan vaig arribar, estava a Barcelona, en un magatzem on posava “Camp Nou”. Jo no sabia què volia dir.

L'endemà a la tarda una persona em va portar a través d'un túnel i em va deixar en un camp tot verd amb ratlles blanques. Era molt gran i brillant i la gent anava ben vestida i saltava i cridava. Sabent d'on havia sortit era estrany, però estava a punt que amb mi juguessin la final de la copa més important del món en el futbol. Jo, mentre rebia cops de totes parts, pensava:

–I ara mateix on deuen ser les pilotes que havien vingut amb mi a l'avió?, quin destí hauran tingut?

Pol Alsina Ripoll (Bonmatí)

–Relat guanyador–

CATEGORIA JOVES 2 (17-21 ANYS)

MÉS CLAR QUE LA LLUM

El naixement d'en Biel va ser una riuada amb tanta empena que quan va desembocar als nostres braços anava plena de somriures, però també de regals de conveniència que, valgui la paradoxa, no eren gaire oportuns. La sala d'estar era de cop l'escenari d'una desfilada de models; tiets, cosins, companys de feina i veïns d'escala competien per oferir-nos el millor detall. Una zebra de peluix i un marc de fotos. O una làmpada aparatosa en forma de tulipa vermella, d'aquelles que ocupen massa, suggeridora d'adjectius com ara «carrinclona» o «cursi». Quan la tieta Dolors va ser fora, després de mostrar-li l'etern agraïment, vàrem guardar-la en un armari. Va romandre quieta fins set mesos més tard, quan en un sopar la mateixa tieta va demanar que li ensenyéssim el regal triomfant. A una velocitat paorosa, mentre el meu marit l'entretenia, vaig amagar la làmpada en ús sota el llit per col·locar la tulipa pansida sobre la tauleta de nit. Quina va ser la meva sorpresa quan, en prémer el botó de la paret, una llum potent va aflorar de sota el bressol. M'havia oblidat de canviar els endolls! Avui dia encara estic provant d'esbrinar qui de les dues va quedar més vermella. Tot i això, és més clar que la llum que vam superar de molt el color de la làmpada traïdora.

Berta Coll i Bosch (La Cellera de Ter)

CATEGORIA JOVES 3 (22-29 ANYS)

BUSCA'M!

Busca'm! Busca'm quan l'odi i la ràbia inundi les teves veines! Quan no et quedi sang i la teva mirada ho destrueixi tot a cada parpelleig! Busca'm! Busca'm perquè allà on em trobis cridarem!

Explosionarem! Ens entregarem al tot. Ens consumirem en un instant per reaparèixer el següent i consumir-nos de nou. Fins a caure rendits a terra.

Busca'm! Busca'm quan t'enamoris. Quan s'aturi el temps dins teu i perdís el nord, el sud, l'est i l'oest! Busca'm! Busca'm perquè llençarem la brúixola al mar i la lògica al barranc. Ens entregarem a tot, amb tot, nus i desprotegits.

Busca'm! Busca'm el dia que l'orgasme pinti de blanc els ulls. El dia que et cremi el cor de contenir-te les llàgrimes. El dia que la rutina t'arrossegui per terra. El dia que tot tingui sentit i el dia que dubtis de la teva pròpia existència. El dia que tots dos, a la vegada, fem l'última inspiració. L'última obertura dels nostres pulmons. L'última mirada. L'últim batec del nostre cor.

No. No em busquis aquest dia. No em busquis perquè jo ja hi serè. Sempre hi he estat. I junts convertirem el nostre últim sospir en un somriure que passarà a la història. Etern. Ens entregarem a la vida mentre l'abandonem. Ens convertirem en aquella fina pols. La mateixa d'on vam venir.

Busca'm. Busca'm perquè si em busques, ja m'hauràs trobat.

Joan Casadellà Oller (Anglès)

ENS VEIEM A TRAVÉS DE REFLEXOS

Un dia et despertes i t'adones que, com que dinaràs sol, et vas a buscar un pastís per postres. Perquè ets feliç, i perquè t'ho mereixes. Arribes a la pastisseria i comences a descriure com serien les teves postres perfectes: amb uns colors concrets a fora, les figures exactes al costat de tota la decoració precisa i, per descomptat, descrius el teu gust preferit: ni dolç ni salat ni amarg. No acabes de trobar el teu gust, així que agafes el que menys et desagrada i, com que per fora queda impecable, pagues i te'n vas. I de cop, quan agafes el pastís a punt d'anar cap a casa a gaudir-lo, et veus reflectit al vidre de la porta i te'n adones.

Sempre ens veiem a través de reflexos. Igual que el pastís, primerament intentem tenir un cos perfecte per amagar una ànima incompleta. Però ens és indiferent, perquè ens guiem

pel que veiem. I el pastís és bonic.

Però què passaria si comencéssim a jutjar pel gust del pastís, pel seu interior?

Però què passaria si comencéssim a jutjar pel gust del pastís, pel seu interior?

Doncs que ens veuríem en l'obligació d'haver de triar: o tenir-ho tot, o quedar-nos a mitges. I les mitges, a menys que vagin acompanyades d'un bon vestit de conjunt amb unes sabates noves, mai són plenes. El que passa és que no ens sentim lliures per exigir un nou gust del pastís, el que realment ens agradi.

Perquè, si canviem la decoració de sobre per bon gust a dins, no seria un bon canvi? Canviar un pastís bonic per un de bo. La bellesa també pot venir de la bondat.

Així que, quin reflex veuràs a la porta de la pastisseria la propera vegada que vagis a comprar postres?

Agnès Pagès Pont (Anglès)

LA CANÇÓ ENFADOSA

Té tres anys i li costa Déu i ajut resseguir amb el punxó el que li diu la mestra. Arriba a casa i ho explica a la mare. Que fàcil!, diu la seva germana que ja va al pati dels grans.

Té vuit anys i és incapaç de recordar els rius més importants d'Espanya. Tu rai!, li diu el seu germà, a 6è et pregunten els rius de tot Europa! A Espanya n'hi ha molt pocs...

Té setze anys i es trenca el cap pensant sobre què pot fer el treball de recerca. La tutora ha dit que és molt important triar un tema que els interessi perquè hauran de dedicar-hi moltes hores. La seva cosina —que ja va a la universitat— li diu que aquest treball no té importància, que és un simple tràmit. A la universitat sí que posen feina!

Té disset anys i demà comença la Selectivitat. Quins nervis! Aconseguirà entrar a la carrera que sempre ha somniat? La veïna —que ja és llicenciada— li desitja sort i afegeix que són exàmens molt fàcils, que aprova tothom i que ella quasi no va estudiar.

Té vint-i-dos anys i demà té la primera entrevista de feina. No li queden ungles. Tots els que ja treballen li diuen que no n'hi ha per tant, que sempre fan les mateixes preguntes.

Es veu que ella és l'única que ha suat amb un punxó a la mà, memoritzant rius, pensant el treball de recerca, afrontant la selectivitat i anant a entrevistes de feina...

Aina Bosch Collell (Anglès)

—Relat guanyador—

A Jordi Sànchez

El mes de maig passat, des de Ràdio Bonmatí vam enviar una carta a la presó de Soto del Real, que deia així:

Hola, Jordi

Tot i que fins ara no hem tingut l'oportunitat de conèixer-nos en persona, sí que uns anys enrere i durant una bona temporada ens vam mantenir en contacte per telèfon i correu. En aquell moment tu eres president de la Fundació Jaume Bofill i nosaltres iniciàvem el nostre projecte com a emissora local.

Tot va començar el maig del 2006, quan dos joves del poble de Bonmatí es trobaven a Girona menjant un gelat en un centre comercial, quan parlant, de sobte, es van adonar que compartien una afició en comú, que a més podria ser una bona idea per dinamitzar el jovent i el poble. Muntar una emissora de ràdio local, Ràdio Bonmatí.

Els inicis van ser complicats, no sabíem per on començar. Altres emissores veïnes ens deien que el camí no seria fàcil, que difícilment ho arribaríem a aconseguir... Des que ho penses fins que ho poses en pràctica no veus les dificultats. Precisament, dos dels handicaps més importants que vam patir van ser l'emplaçament municipal i el finançament. D'aquest segon, n'estem enormement agraïts a tu i la Fundació Bofill per haver confiat en el nostre projecte, que per descomptat sense la vostra ajuda no hauria estat possible.

D'això ja en fa 12 anys i en fa 10 que l'emissora va entrar en funcionament, el 26 d'abril del 2008. Durant aquests anys hem après moltes coses del món de la comunicació, hem teixit noves amistats amb altres emissores germanes i fins i tot l'any 2010 vam guanyar un premi Ràdio Associació de Catalunya. Per celebrar aquest 10è aniversari, aquest any, per la festa major del poble realitzarem un espai radiofònic especial que l'hem titulat «10 anys en 10 hores», on participaran a l'emissora bona part de la gent que ha col·laborat al llarg d'aquests 10 anys en antena.

Com la ràdio, diuen que les noves tecnologies acosten les persones, però en el nostre cas ens van jugar una mala passada amb tu. No va ser fins que es van precipitar els esdeveniments a finals dels mes d'octubre passat que revisant papers d'anys anteriors vam trobar documents on al costat de la nostra firma hi apareixia la teva! O sigui que fins fa poc temps no érem conscients que el Jordi de la Fundació Jaume Bofill era el mateix Jordi de l'Assemblea! Això demostra que no hi ha res millor com el contacte físic, de tu a tu. Disculpa'ns.

A banda d'aquesta anècdota, no sabem si ubiques en el mapa el nostre municipi. Sant Julià del Llor i Bonmatí està situat a la comarca de la Selva, a 15 quilòmetres de Girona i a 12 de la població natal del President Carles Puigdemont. Precisament, fins fa 35 anys, el nostre municipi pertanyia al municipi d'Amer, fins que l'any 1983 se'n va segregar.

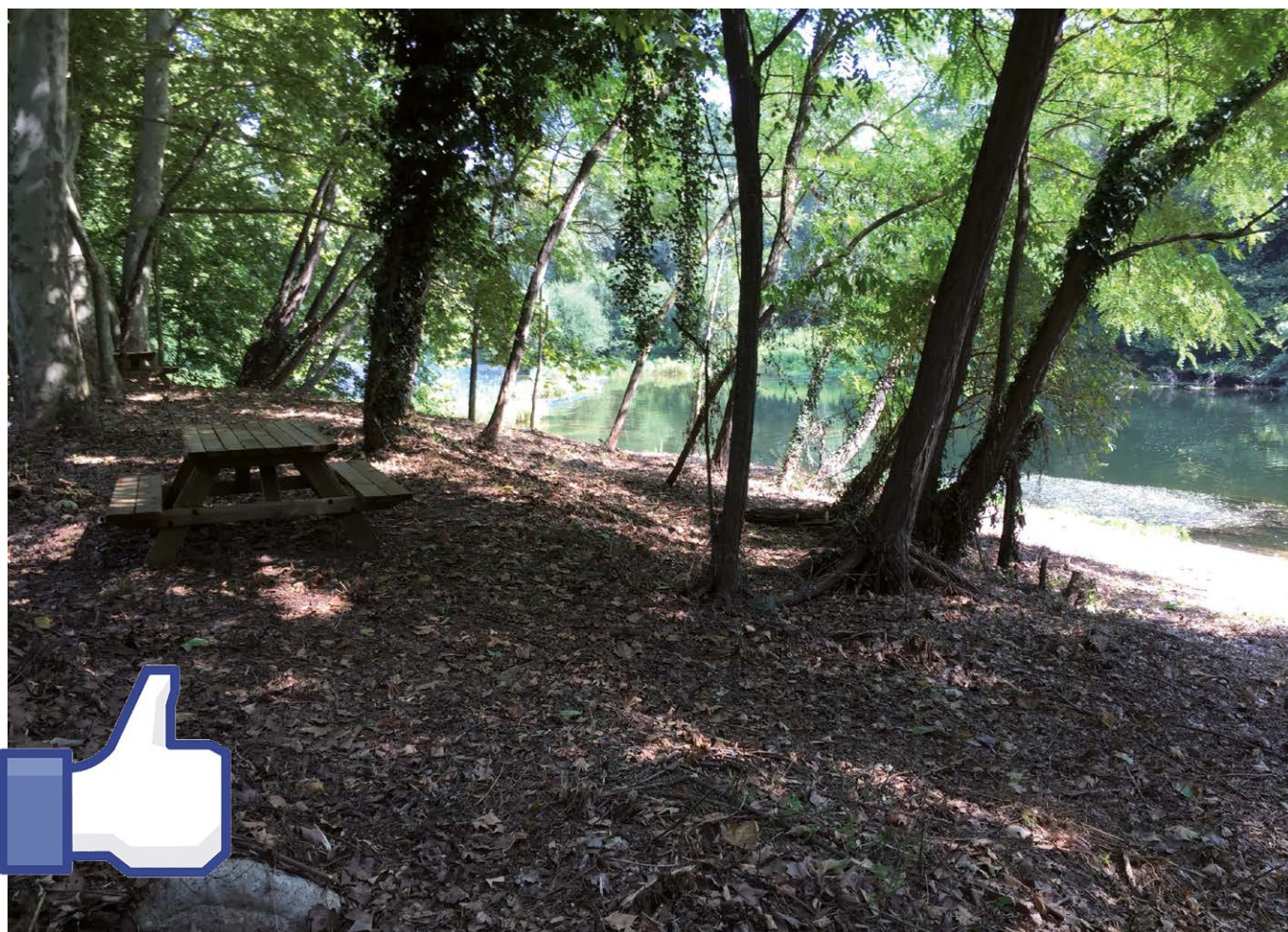
Si per circumstàncies del destí es creuen de nou els nostres camins, sàpigues que ens agradarà molt poder-te saludar, conèixer-te i agrair-te en persona la confiança que ens vas donar.

Des de Ràdio Bonmatí t'enviem molta força.

Una abraçada,

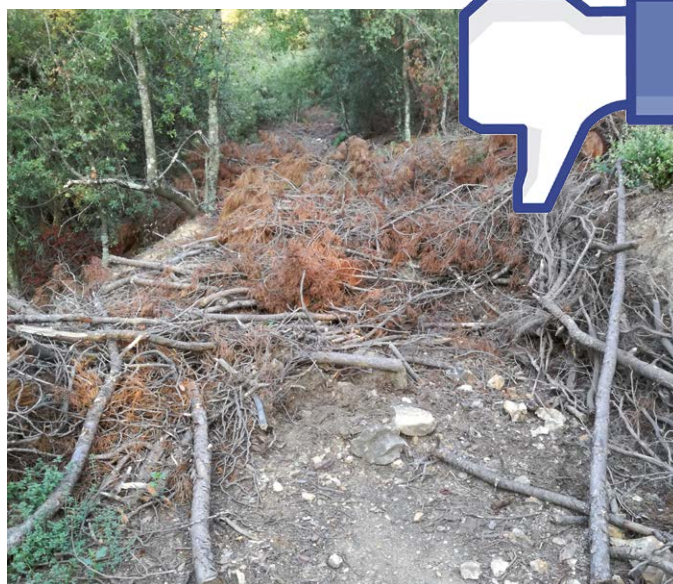
L'equip de Ràdio Bonmatí

M'AGRADA

Xavier Ribas Surroca

NO M'AGRADA

M.B.E.

CAVALCADA DE REIS 2018

